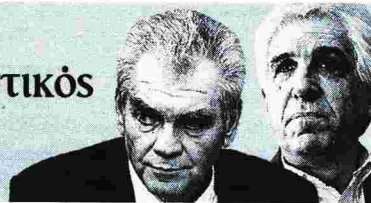

ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΕΥΣΕΩΝ

Πώς στήθηκε ο πολιτικο-δικαστικός έλεγχος της Δικαιοσύνης

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΗ, ΣΕΛΙΔΕΣ Α12-13

Πώς οργανώθηκε ο πολιτικο-δικαστικός έλεγχος της Δικαιοσύνης

Ξεκινούν αύριο στη Βουλή οι εργασίες της προανακριτικής επιτροπής για το σκάνδαλο Novartis

ΕΡΩΤΗΜΑ

Το επίμαχο ερώτημα είναι αν η αρμοδιότητα για τη διερεύνηση της υπόθεσης ανήκει στη Βουλή ή αν θα πρέπει να την αναλάβει η τακτική Δικαιοσύνη, παρότι υπάρχει σταθερή νομολογία και πρακτική 160 ετών ότι η αρμοδιότητα ανήκει στη Βουλή.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΗ

Σε πεδίο μάχης αναμένεται να μετατραπεί από αύριο η Βουλή καθώς ξεκινούν οι εργασίες της προανακριτικής επιτροπής για το σκάνδαλο Novartis. Το επίμαχο ερώτημα είναι αν η αρμοδιότητα για τη διερεύνηση της υπόθεσης ανήκει στη Βουλή ή αν θα πρέπει να την αναλάβει η τακτική Δικαιοσύνη, παρότι υπάρχει σταθερή νομολογία και πρακτική 160 ετών ότι η αρμοδιότητα ανήκει στη Βουλή.

Με άλλα λόγια, αν θα γίνει ουσιαστική έρευνα, όπως ζητούν «οι δέκα», ή αν, όπως καταγγέλλουν, θα επικρατήσουν νομικά τεχνάσματα προκειμένου να μην εμφανιστούν οι μάρτυρες ούτε με καθεστώς ανωνυμίας και να μην κατατεθούν τα έγγραφα που έχει αποστείλει η Novartis στο υπουργείο Δικαιοσύνης και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ.

Παραπλεύρως της πολιτικής μάχης εξελίσσεται και μια δικαστική προκειμένου, αν παραπεμφθεί η υπόθεση στη Δικαιοσύνη, να παραμείνει στα χέρια της εισαγγελέως Διαφθοράς Ελένης Τουλουπάκη και να μην ανατεθεί σε ειδικό εφέτη ανακριτή.

Ο διχασμός στη Δικαιοσύνη είναι βαθύς, όπως φαίνεται από τη σύγκρουση της Βασιλικής Θάνου με την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, η οποία την κατήγγειλε για αποκάλυπτες παρεμβάσεις στην υπόθεση Novartis. Το κλίμα στη Δικαιοσύνη είναι ζοφερό, οι πειθαρχικές και ποινικές διώξεις κατά δικαστών και εισαγγελέων είναι συνεχείς και όσοι ξέρουν μιλούν για απόλυτη κυριαρχία της κυβέρνησης στον

Αρειο Πάγο και σε θέσεις-κλειδιά για τις υποθέσεις που την ενδιαφέρουν.

Η «λίστα Λαγκάρντ»

Το 2015, στην υπηρεσιακή κυβέρνηση της Βασιλικής Θάνου, η θητεία της οποίας διήρκεσε από τις 28 Αυγούστου ως τις 23 Σεπτεμβρίου 2015, υπουργός Δικαιοσύνης τοποθετήθηκε ο **Δημήτρης Παπαγγελόπουλος**. Μια υπηρεσιακή κυβέρνηση έχει κύριο σκοπό να οδηγήσει ομαλά τη χώρα σε εκλογές. Ωστόσο, ο κ. Παπαγγελόπουλος δεν αρκέστηκε στην τυπική άσκηση των καθηκόντων του. Με έγγραφό του προς τον προϊστάμενο της Εισαγγελίας Αθηνών **Ηλία Ζαγοραίο** ζήτησε, επειδή έκρινε ότι υπάρχει σύσταση εγκληματικής οργάνωσης από καταθέτες για τη νομιμοποίηση εσόδων, να διενεργήσει προκαταρκτική έρευνα για τη λεγόμενη «λίστα Λαγκάρντ».

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2015, ο κ. Ζαγοραίος μαζί με τους εισαγγελείς Ελένη Τουλουπάκη, **Χρήστο Ντζούρα** (σήμερα είναι βοηθός της Τουλουπάκη στην υπόθεση Novartis) και **Γιώργο Καλούδη** πήγαν στο Παρίσι προκειμένου να ανακρίνουν τον **Ερβέ Φαλτσιανί**. Μεταδόθηκε τότε ότι ο Φαλτσιανί έκανε σημαντικές αποκάλυψεις και ότι έδωσε στοιχεία για πολιτικά πρόσωπα. Η «πληροφορία» διαψεύστηκε με επίσημη ανακοίνωση της Εισαγγελίας Αθηνών, στην οποία διευκρινιζόταν ότι «η έρευνα βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο» και ότι «θα απαιτηθούν περαιτέρω ανακριτικές ενέργειες προκειμένου να διαλευκανθεί».

Το ταξίδι αυτό έγινε χωρίς την απαραίτητη έγκριση της τότε Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου **Ευτέρπης Κουτζαμάνη**, πράγμα που σήμαινε ότι η κατάθεση ήταν άκυρη και γι' αυτό το δικαστικό κλι-

μάτιο που πήγε στο Παρίσι εκλήθη για εξηγήσεις. Προτού ξεκινήσει η διερεύνηση, ο κ. Παπαγγελόπουλος επισκέφθηκε αιφνιδιαστικά στις 4 Νοεμβρίου 2015 τον Αρειο Πάγο και ζήτησε ενημέρωση για την εξέλιξη των πειθαρχικών διώξεων εις βάρος του **Ισίδωρου Ντογιάκου**, του **Παναγιώτη Τσιλιμπάκη** και του **Ηλία Ζαγοραίου**. Κυρίαρχο θέμα, όπως φάνηκε από τις δηλώσεις του, ήταν η έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του κ. Ζαγοραίου, η οποία αμέσως μετά έπαψε να υπάρχει. Αλλά και η έρευνα με βάση τα νέα στοιχεία που έδωσε ο Φαλτσιανί, σύμφωνα με δικαστικές πηγές, δεν οδήγησε πουθενά.

Υπό το πρίσμα της υπόθεσης Novartis, τα παραπάνω θα μπορούσαν να ιδωθούν ως μια πρώτη απόπειρα να αξιοποιηθεί ένα υπαρκτό σκάνδαλο προκειμένου να εμπλακούν σε αυτό πολιτικά πρόσωπα, αντίπαλοι του ΣΥΡΙΖΑ.

Στις αρχές του 2016 το υπουργείο Δικαιοσύνης έστειλε για επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας Προεδρικό Διάταγμα με το οποίο προσδιορίζονταν οι θέσεις που αυξάνονταν για τους αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου. Ο τότε υπουργός **Νίκος Παρασκευόπουλος** δεν έκανε αποδεκτή την εισήγηση της εισαγγελέως του Αρείου Πάγου **Ευτέρπης Γκουτζαμάνη**, χωρίς να αιτιολογήσει γιατί, οπότε το ΠΔ επεστράφη στο υπουργείο Δικαιοσύνης. Αντί να διορθωθεί όμως αμέσως, αφέθηκε σε εκκρεμότητα -μέχρι το καλοκαίρι. Τον Αύγουστο άλλαξε ο νόμος για την εκλογή διοικήσεων στα δικαστήρια και στις Εισαγγελίες και επετράπη στους τότε προϊσταμένους να θέσουν εκ νέου υποψηφιότητα. Ετσι άνοιξε ο δρόμος για να εκλεγεί ξανά ο κ. Ζαγοραίος στη θέση του προϊσταμένου

της Εισαγγελίας Πρωτοδικών. Πέραν των προσδοκίων ήταν η επανεκλογή του **Ισίδωρου Ντογιάκου** ως προϊσταμένου της Εισαγγελίας Εφετών, καθώς εκκρεμούσε εναντίον του πειθαρχική ποινή στέρησης αποδοχών 40 ημερών από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό, επειδή σε πρόκληση σύγκλησης εισαγγελέων και αντεισαγγελέων εφετών σε Ολομέλεια είχε συμπεριλάβει στα θέματα προς συζήτηση την «Εξωθεσμική παρέμβαση της προέδρου του Αρείου Πάγου (σ.σ. Θάνου) στο αυτοδιοίκητο της Εισαγγελίας Εφετών». Η απόφαση για την επιβολή της ποινής δεν είχε επιδοθεί στον κ. Ντογιάκο και εκείνος εκμεταλλεύτηκε το κενό και πήρε μέρος στις εκλογές. Λίγες ημέρες αργότερα καθαιρέθηκε.

Οι απειλές στη Ράικου

Τον Μάρτιο ξέσπασε σάλος μετά τη δημοσιοποίηση της καταγγελίας της εισαγγελέως Εφετών **Γεωργίας Τσαπάνη** ότι ο **Δημήτρης Παπαγγελόπουλος**, τον Νοέμβριο του 2015, της ασκούσε

ΔΕΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα μυστήρια με τον τροφοδότη λογαριασμό της Novartis

Τι γίνεται με την έρευνα για τον τροφοδότη λογαριασμό της μητρικής Novartis και τους γιατρούς που χρηματίστηκαν; Γιατί δεν γνωστοποιείται κάτι για την εξέλιξη της και όλο το ενδιαφέρον έχει επικεντρωθεί στα δέκα πολιτικά πρόσωπα; Ο πρώην αντιπρόσωπος της Novartis **Ελλάδας Κωνσταντίνος Φρουζής** κάλεσε με εξώδικη πρόσκληση την πρώην εταιρεία του να διαψεύσει στην κυρία Τουλουπάκη τα «τερατωδώς ψευδή γεγονότα» που έχουν δημοσιοποιηθεί για την υπόθεση. Συγκεκριμένα, ότι διατηρούσε εταιρικό λογαριασμό ύψους 1 εκατ. ευρώ και ότι είχε πρόσβαση σε τροφοδότη λογαριασμό της μητρικής εταιρείας, μέσω των οποίων δωροδότησε πολιτικά και άλλα πρόσωπα με ποσά

που ανέρχονται σε περίπου 50 εκατ. ευρώ. Η κυρία Ζαμανίκα έκανε και άλλη αναφορά, επειδή η **Ελένη Ράικου**, η **Ελένη Σίσκου** και η **Ευγενία Κυβέλου** κατά τον έλεγχο «πόθεν έσχες» του Γιάννου Παπαντωνίου δεν δήλωσαν ακίνητό του στη Σύρο και επέτρεψαν να το πουλήσει. Οι κυρίες Κυβέλου και Σίσκου εκλήθησαν ως μάρτυρες στην προκαταρκτική που διεξήχθη, αλλά σε μια ολομέλεια Εφετών τον Ιούλιο του 2017 η κυρία Θάνου, η οποία προηγήδρευε, τους προανήγγειλε ότι θα καταστούν κατηγορούμενες. Σε σχέση με την υπόθεση Novartis, από την παραίτηση Ράικου στις 24 Μαρτίου 2017 ως την 6η Νοεμβρίου 2017, που ελήφθη η πρώτη κατάθε-

ση κατά πολιτικού προσώπου της προστατευόμενης μάρτυρα «Αικατερίνης Κελέση», σιγή. Στο παρασκήνιο όμως ο ιστός συνέχισε να πλέκεται. Η αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου **Αννα Ζαΐρη**, η οποία είχε χρεωθεί την έρευνα των καταγγελιών του **Ανδρέα Βγενόπουλου** κατά της κυρίας Θάνου για ενδεχόμενη δωροδοκία της και η οποία αρχειοθέτησε την υπόθεση, στις 2 Μαΐου 2017 εξελέγη στη θέση της προϊσταμένης της Αρχής Καταπολέμησης Ξεπλύματος Βρώμιμου Χρήματος. Το Δικαστικό Συμβούλιο, το οποίο συνήλθε υπό την προεδρία Θάνου, με τη συμμετοχή της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου **Ξένης Δημητρίου**, προχώρησε σε αυτή την επιλογή με πλειοψηφία

6-5. Η κυρία Ζαΐρη λόγω της θέσης αυτής είναι ένα κομβικό πρόσωπο στο συνολικό πολιτικοδικαστικό σκηνικό. **Περίεργες απολύσεις** Παράλληλα, στον χώρο όχι μόνο των εισαγγελέων αλλά και των δικαστών πληθαίνουν οι πειθαρχικές διώξεις και οι τιμωρίες, οι οποίες φθάνουν ως την οριστική απόλυση. Συμπτωματικός πρόκειται για δικαστές που έχουν χειριστεί υποθέσεις ιδιαίτερου πολιτικού ενδιαφέροντος. Για παράδειγμα, η πρόεδρος Εφετών που εξέδωσε το παραπεμπτικό βούλευμα για την υπόθεση της **Χρυσής Αυγής** απολύθηκε οριστικά από το δικαστικό σώμα για καθυστερήσεις στη δημοσίευση αποφάσεων όταν ήταν

εφέτης και ενώ είχε από πολ- λού προαχθεί στον βαθμό του προέδρου Εφετών. Η πρόεδρος Εφετών που εξέδωσε την πρώτη απορριπτική απόφαση για έκδοση τούρκου αξιωματικού κατέστη πειθαρχικά κατηγορούμενη γιατί απέρριψε σε υπόθεση μεγάλου ενδιαφέροντος για την κυβέρνηση δήλωση αποχής μιας δικαστού. Λόγω όμως της αναμφοβήπιτης ποιότητάς της κατάφερε να προαχθεί σε αρεοπαγίτη με μία ψήφο διαφορά. Επιπλέον, διατάχθηκε η διενέργεια πειθαρχικής και ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης κατά του προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Εφετών που εξέδωσε βούλευμα σε άλλη υπόθεση από αυτές που έχει κάνει σημαία της η κυβέρνηση.

Ο διχασμός στη Δικαιοσύνη είναι βαθύς, όπως φαίνεται από τη σύγκρουση της Βασιλικής Θάνου με την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων

πιέσεις προκειμένου να επιστρέψει τη δικογραφία Βγενόπουλου στην εισαγγελέα Διαφθοράς. «Σε συμβουλευτικό δήθεν ύφος, μου συνέστησε εκ νέου να επιστρέψω τη δικογραφία που "χειρίζομαι παράνομα" στην εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς και άμεσα, γιατί σε διαφορετική περίπτωση θα ξεσπάσει εις βάρος μου άγριος πόλεμος. Χαρακτηριστικά, δε, τόνισε ότι έχω στα χέρια μου... ένα απόστημα που θα σκάσει εις βάρος μου... και για να κάνω Χριστούγεννα με την οικογένειά μου» τονίζονταν στην αναφορά της προς την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ευτέρπη Κουτζαμάνη.

Η εξέλιξη αυτή πυροδοτήθηκε από την απόφαση που έλαβε η κυρία Θάνου να διενεργήσει η ίδια – εξοπλισμένη με τις υπερεξουσίες που της ανέθετε ο νέος νόμος – πειθαρχική έρευνα για την αρχειοθέτηση σκέλους της υπόθεσης Βγενόπουλου από την κυρία Τσατάνη. Η κυρία Θάνου προχώρησε την έρευνα και στις 28 Ιουνίου την παρέπεμψε στο Πειθαρχικό Συμβούλιο κρίνοντας ότι η «συμπεριφορά της εισαγγελέως Εφετών δεν συνάδει με την ιδιότητά της και θίγει το κύρος της Δικαιοσύνης».

Τον Ιούλιο του 2016, μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά της η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου **Ξένη Δημητρίου**, παρήγγειλε προκαταρκτική εξέταση για το ΚΕΕΛΠΝΟ και ανέσυρε από το αρχείο την υπόθεση Βγενόπουλου, την οποία είχε αρχειοθετήσει η κυρία Τσατάνη. Η κίνηση αυτή εξελίχθηκε ως έμμεση αποδοκιμασία των χειρισμών της κυρίας Τσατάνη. Ταυτόχρονα ανέθεσε στον αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου **Δημήτριο Παπαγεωργίου** – πρόκειται για τον αντεισαγγελέα που εποπτεύει τώρα την κυρία Τουλουπάκη και ενέκρινε τον χαρακτηρισμό των ανώνυμων μαρτύρων της υπόθεσης Novartis ως μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, μετά τη διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή – να ανασύρει από το αρχείο μηνυτήρια αναφορά του εισαγγελέα Εφετών **Ιωάννη Αγγελή** που σπερφόταν κατά Ντογιάνου, Τσατάνη αλλά και της τότε Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου κυρίας Κουτζαμάνη. Την αναφορά αυτή είχε θέσει στο αρχείο με πράξη του ο αντεισαγγελέας Αρείου Πάγου **Εμμανουήλ Ρασιδάκης**.

Στα μέσα Ιανουαρίου 2017 η ανακρί-

τρια κατά της Διαφθοράς **Ηλιάννα Ζαμανίκα** κατέθεσε αναφορά κατά της τότε εισαγγελέως Διαφθοράς **Ελένης Ράικου**, καταλογίζοντάς της ότι παρέλειψε να της παραδώσει σημαντικά στοιχεία – συγκεκριμένα δύο ηλεκτρονικούς υπολογιστές με έγγραφα – των δικογραφιών για τον **Γιάννο Παπαντωνίου** και τον **Θωμά Λιακουνάκο**. Επίσης στράφηκε και κατά του εποπτεύοντος εισαγγελέα Εφετών **Σταμάτη Δασκαλόπουλου** επειδή, ενώ παρέλαβε την καταγγελία της, δεν κίνησε τις διαδικασίες για τη διερεύνησή τους.

Ο χρόνος κύλησε χωρίς να γνωστοποιηθεί το παραμικρό για τις καταγγελίες αυτές μέχρι την 24η Μαρτίου. Εκείνη την ημέρα παρατιήθηκε αιφνιδιαστικά η κυρία Ράικου – την επομένη έγινε γνωστό ότι η εφημερίδα «Documento» δημοσίευσε τις καταγγελίες με πρωτοσέλιδο τίτλο «Αναφορά - σοκ ανακρίτριας για την εισαγγελέα Διαφθοράς, Η Ράικου... Ξέχασε στοιχεία για Γιάννο και Λιακουνάκο».

Η κυρία Ράικου απάντησε με μια μακροσκελή επιστολή παραίτησης, η οποία ξεκινούσε με την υπόθεση Novartis! Σε αυτή ανέφερε ότι μόλις είχε καταφέρει να συλλέξει τα πρώτα «κρίσιμα και ουσιώδη στοιχεία» που οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι «μεγάλος αριθμός κρατικών αξιωματούχων (κυρίως ιατρών δημόσιων νοσοκομείων) αλλά και νομικά πρόσωπα, τα οποία πιθανώς «χρησίμευαν ως οχήματα» για να δίνονται «δώρα» σε αξιωματούχους, «ενδεχομένως και πολιτικούς», δωροδοκούνταν απευθείας από λογαριασμό της εταιρείας Novartis Ελβετίας. Από τον λογαριασμό αυτόν διακινήθηκαν περίπου 28 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία μέχρι τον Μάιο, όπως συνέχισε η έρευνα, έφτασαν τα 80 εκατομμύρια ευρώ.

Προαγωγές δικαστών

Ο χρόνος που μεσολάβησε από την καταγγελία της κυρίας Ζαμανίκα μέχρι τη δημοσιοποίησή της δεν ήταν τυχαίος. Στις 12 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκαν 19 προαγωγές δικαστών και εισαγγελέων μεταξύ των οποίων και της Ελένης Τουλουπάκη από εισαγγελέα Πρωτοδικών σε αντεισαγγελέα Εφετών. Ήταν η νεότερη αντεισαγγελέας, με πολύ κακές εκθέσεις επιθεώρησης, όμως χωρίς αυτή την ιδιότητα δεν θα μπορούσε

να επιλεγεί για τη θέση της εισαγγελέως κατά της Διαφθοράς.

Προκειμένου να διαδεχθεί την κυρία Ράικου χρειάστηκε να παρέμβει παράτυπα στη διαδικασία η κυρία Θάνου, η πρόταση της οποίας έγινε αποδεκτή με μόνο μειοψηφήσαντα στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο τον αρχαιότερο αντεισαγγελέα **Αθανάσιο Κατσιρόδη**. Κατά της επιλογής Τουλουπάκη προσέφυγε η αντεισαγγελέας Εφετών **Ευγενία Κυβέλου**, η οποία ήταν αρχαιότερη στο δικαστικό σώμα, με μεγάλη

Το κλίμα στη Δικαιοσύνη είναι ζοφερό, με τις πειθαρχικές και ποινικές διώξεις κατά δικαστών και εισαγγελέων να είναι συνεχείς

εμπειρία σε δικογραφίες οικονομικού ενδιαφέροντος, καλύτερες σπουδές και εκθέσεις επιθεώρησης. Η προσφυγή της απερρίφθη.

Με αυτή τη μεθόδευση και μέσο πίεσης την «Documento» άνοιξε ο δρόμος για την αντικατάσταση της κυρίας Ράικου, η οποία κατήγγειλε ότι στοχοποιήθηκε από διεφθαρμένους κρατικούς λειτουργούς και μεγάλα συμφέροντα στον χώρο του φαρμάκου. «Με αστείοιτες και εκμεταλλευόμενοι την τουλάχιστον ανεξήγητη ενέργεια συγκεκριμένης ανακρίτριας "έσπασαν" μια πρωτοφανή ιστορία συκοφάντησής μου» σημείωνε. Είχε ήδη στα χέρια της την πρώτη αναφορά κατά του **Παναγιώτη Κουρουμπλή**.

Λίγες ημέρες αργότερα, η Βασιλική Θάνου διέταξε πειθαρχική έρευνα για το σύνολο της υπόθεσης, δηλαδή για το δημοσίευμα της «Documento», για την αναφορά της κυρίας Ζαμανίκα, για τις ενέργειες του κ. Δασκαλόπουλου και για όσα ανέφερε στην επιστολή της η κυρία Ράικου. Μόλις πρόσφατα αποκαλύφθηκε ότι τα έγγραφα των δικογραφιών Παπαντωνίου και Λιακουνάκου δεν είχαν αποκρυβεί, αλλά είχαν αποσταλεί με δεύτερο κιβώτιο.

Μύθος η «γαλαντομία» ΕΟΠΥΥ στη Novartis

Κεντρικό στοιχείο του φακέλου της δικογραφίας που κατατέθηκε στη Βουλή για τη Novartis αποτελεί και ο ισχυρισμός ότι οι αποπληρωμές χρεών του ΕΟΠΥΥ συνδέονταν με παράνομες πληρωμές, θέση που δεν υποστηρίζεται από insiders και των δύο πλευρών με τους οποίους μίλησε η «Κ».

Στα μέσα του 2012, η χρέωση της Novartis Hellas στη μητρική είχε φτάσει σε τέτοια ύψη, ώστε να είναι αδύνατη η διατήρηση των πιστώσεων προς τους άλλους παράγοντες της αγοράς (φαρμακεία, φαρμακαποθήκες), είπαν στην «Κ» δύο στελέχη της ελληνικής εταιρείας που δεν εργάζονται πλέον γι' αυτήν αλλά και δεν φέρονται ως εμπλεκόμενα στην υπόθεση. Σύμφωνα με έναν από τους δύο, και ο τώως αντιπρόεδρος της εταιρείας Κωνσταντίνος Φρουζής δεν ήταν αρχικά θετικός στην ιδέα συμψηφισμού των χρεών προς τις φαρμακευτικές με το rebate, σύμφωνα με ΚΥΑ που υπεγράφη στις 4 Μαΐου του 2012. Η ΚΥΑ αυτή έδωσε μια «ανάσα ρευστότητας» σε θυγατρικές που απειλούνταν με «λουκέτο» από τις μητρικές τους όπως π.χ. η Roche.

Στη συνέχεια και ενώ «έκλεισε» η πρώτη αξιολόγηση της κυβέρνησης Σαμαρά, «μας ενδιέφερε κάθε μέρα να πληρώνουμε όσο περισσότερο από τα χρέη μας μπορούσαμε στις φαρμακευτικές εταιρείες», λέει στέλεχος της διοίκησης του ΕΟΠΥΥ που δεν εργάζεται πλέον στον Οργανισμό. «Μάλιστα, ο ΣΦΕΕ είχε έρθει για να κάνει διάβημα στη διοίκηση του ΕΟΠΥΥ, διαμαρτυρούμενος για διακριτικές πληρωμές, αλλά όταν ο τότε πρόεδρος Λευτέρης Παπαγεωργόπουλος ζήτησε να γνωστοποιήσει πόσα έχει πάρει η κάθε εταιρεία, οι εκπρόσωποι του ζήτησαν να μη γίνει αυτό».

Μιλώντας στη Βουλή ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας Παύλος Πολάκης είπε ότι: «Η Novartis πουλάει 130 εκατ. το 2012 και παίρνει 130 εκατ. Τυχαίο; Το 2013 η Roche πουλάει 81 εκατ. και παίρνει 76. Και αυτή καλά. Η AbbVie πουλάει 50 και παίρνει 14, κι αυτή ακριβά φάρμακα. Η Merck πουλάει 50 και παίρνει 28. Η Pfizer πουλάει 48 και παίρνει παραπάνω...». Την επόμενη χρονιά, το 2014, η Roche παίρνει 98 εκατ., η Pfizer 55 (με μεικτά κέρδη 56) και η Novartis μένει «καθλωμένη» στα 130.

Η αναλογία

Υπάρχει όμως λόγος γι' αυτό. Όπως είπαν στην «Κ» πρώην στελέχη του ΕΟΠΥΥ, «η Novartis είχε με διαφορά τα μεγαλύτερα υπόλοιπα και χοντρικά έπαιρνε με τη Roche και τη Pfizer τα νούμερα ενός ετήσιου τζίρου». Η θέση αυτή επιβεβαιώνεται και από τα νούμερα που έδωσε ο κ. Πολάκης στη Βουλή για το 2013, καθώς οι μεγαλύτερες διεθνείς φαρμακευτικές φαίνεται να εισπράττουν σε έναν χρόνο τον όγκο των μεικτών κερδών τους.

Το 2015, οι πληρωμές της Roche από τον ΕΟΠΥΥ έφθασαν τα 99 εκατ. και εκείνες της Novartis τα 119 εκατ., ενώ της Pfizer τα 49,2 εκατ. ευρώ. Η αποτύπωση των στοιχείων δείχνει ότι η Roche διατηρεί τα χαμηλότερα υπόλοιπα, «διότι γνωρίζαμε ότι αν δεν τους πληρώναμε, δεν θα μπορούσαμε να πάρουμε φάρμακα. Η πολιτική της εταιρείας ήταν διαχρονικά η πιο επιθετική από όλες τις μεγάλες ξένες», είπαν στην «Κ» δύο στελέχη της ηγεσίας του Οργανισμού που παραδοσιακά εμπλεκόταν στις πληρωμές. «Τη Roche τη φοβόμασταν λίγο περισσότερο από τις άλλες...».

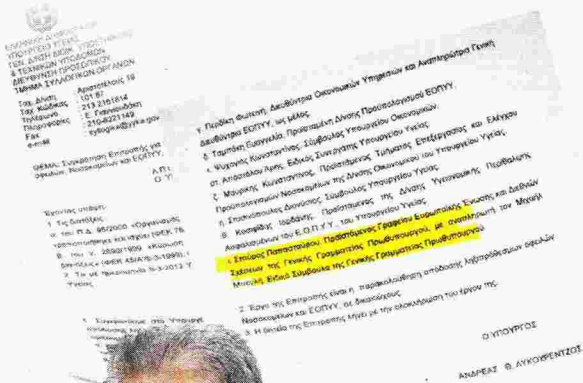
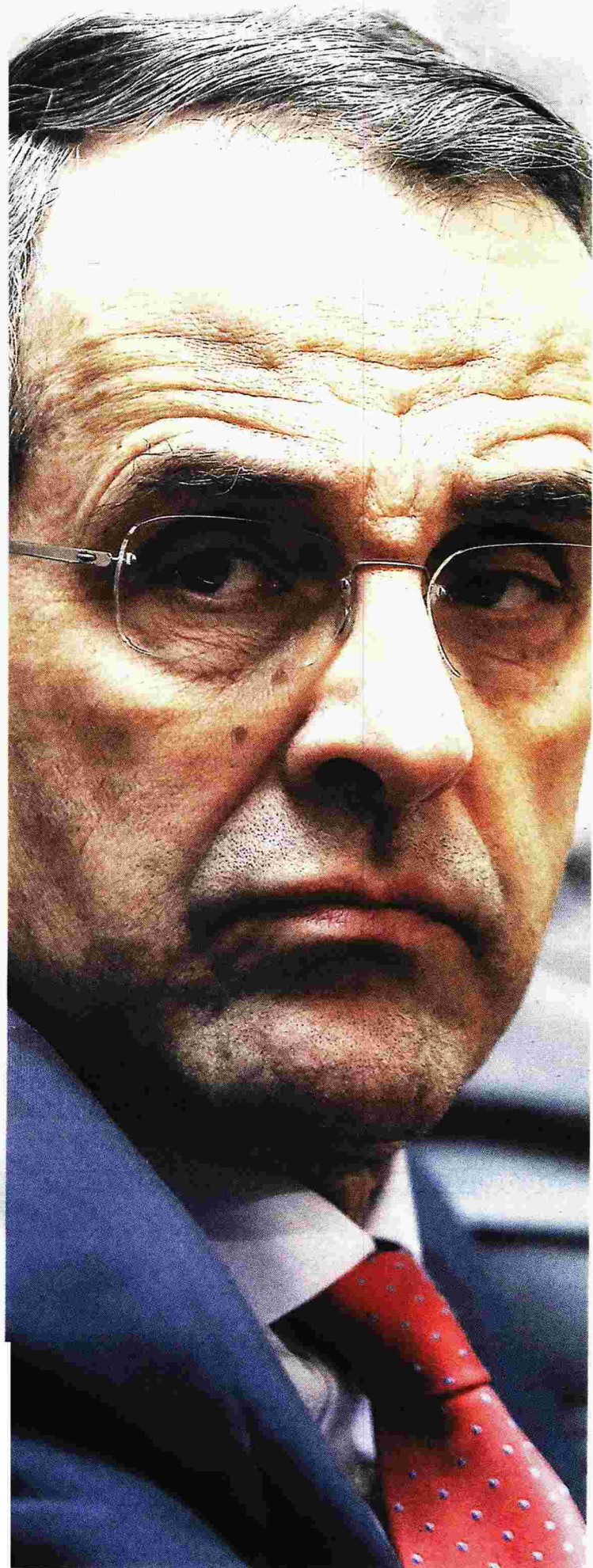
Τ.Τ.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

Συνταγές Novartis εκτελούσε ο Σαμαράς

- Τη συμμετοχή της στο think tank του πρώην πρωθυπουργού ομολογεί η ίδια η εταιρεία
- Ο εξ απορρήτων του Σαμαρά, σύμβουλος Παπασταύρου, στην επιτροπή για την πληρωμή των φαρμακευτικών

Σελ. 4-5

Τον πρώην πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά καρφώνει η ίδια η Novartis, μέσα από τα εσωτερικά της σημειώματα, ως τον βασικό παράγοντα μέσω του οποίου διαμορφώνει την πολιτική και τον σχεδιασμό της στην Ελλάδα. Ενημερώνοντας τα σημαντικότερα στελέχη της για την ηγετική θέση που έχει εξασφαλίσει στην Ελλάδα και την εγκαθίδρυση των επιλογών της, η φαρμακοβιομηχανία καυχάται ότι έχει συμμετοχή στην ομάδα συμβούλων και επεξεργασίας πολιτικής (think tank) του τότε πρωθυπουργού. Προς επιβεβαίωση όσων αποκαλύπτουν τα έγγραφα της Novartis έρχονται και επίσημα έγγραφα του υπουργείου Υγείας, από τα οποία προκύπτει ότι ο σύμβουλος του Σαμαρά Σταύρος Παπασταύρου, γνωστός για τη συμμετοχή του στη λίστα Λαγκάρντ, στα Panama Papers και την εμπλοκή του στα Paradise

Papers (μέσω διαχείρισης κεφαλαίων της Μαρέβας Μητσοτάκη-Γκραμπόφσκι), διορίστηκε στην επιτροπή για την παρακολούθηση απόδοσης των οφειλών προς τις φαρμακευτικές και φυσικά τη Novartis. Όλα αυτά ακριβώς το διάστημα που η Novartis προβλέπει στο σχέδιό της την είσπραξη των οφειλών του δημοσίου μέσω της επιρροής της. Η αποκάλυψη του Documento εκθέτει τον πρώην πρωθυπουργό, ο οποίος, αν και αρνείται επίμονα τα περί χρηματισμού του, πρέπει να απαντήσει για τον εναρμονισμό του με τα σχέδια της εταιρείας, την κατηγορία ότι λειτουργούσε σύμφωνα με τις «συμβουλές» της και φυσικά για το τι δουλειά είχε ο διαβόητος πρωθυπουργικός σύμβουλος Παπασταύρου, ειδικός σε διεθνή θέματα, στη συγκεκριμένη επιτροπή με αντικείμενο την πληρωμή της Novartis.

HC Environment in Greece is changing and Novartis is a key player

- HealthCare system changes and new regulations emerge aiming at reducing further HC cost
- Active involvement in the Prime Minister Think Tank to leverage relevance on prices and margins
- Increasing difficulty of patient access to medication and patient journey becomes cumbersome (stock outs due to wrong prices, increased co-pay, blocked new launches, decreased budgets in hospitals)
- Financial crisis led to lack of liquidity and accumulation of public sector arrears (both in Unified SSFs/EOPYY and Hospitals)
- Novartis as the leading Pharma company is in the front line of shaping the new environment
- Presidency of Pharma Association (K. Frouzidis, VP of Sciences)
- Active involvement in the Prime Minister Think Tank

Η Novartis παρά τω πρωθυπουργώ Σαμαρά

Ο Παπασταύρου των διεθνών λιστών σε επιτροπή φαρμάκου και ο Φρουζής στο πρωθυπουργικό think tank έστρωσαν το χαλί για τα κέρδη της φαρμακευτικής

Στα εσωτερικά έγγραφα της Novartis αναφέρεται ότι με δύο τρόπους η φαρμακοβιομηχανία θα διαμορφώσει το νέο περιβάλλον στην υγεία: με την τοποθέτηση του Κωνσταντίνου Φρουζή στην προεδρία του ΣΦΕΕ και κυρίως με την ενεργή συμμετοχή της εταιρείας στο think tank του πρωθυπουργού Σαμαρά. Ουσιαστικά, δηλαδή, η Novartis παραδέχεται ότι αποτελούσε ενεργό μέλος του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος

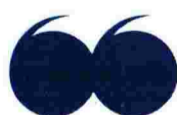
Ρεπορτάζ

Κώστας Βαξεβάνης

Η συγκλονιστική ομολογία της Novartis περί άσκησης επιρροής και ελέγχου μέσω του think tank του Αντώνη Σαμαρά περιέχεται στην εσωτερική εταιρική παρουσίαση της Novartis με τίτλο «Novartis Systems Excellence Program, Project Proposal, Greece March 29, 2013». Πρόκειται για τα έγγραφα που περιγράφουν το γνωστό πλέον σχέδιο με την κωδική ονομασία «Harvard Project», στο οποίο αναφέρεται και η «δέσμευση» υπουργών, δηλαδή (σύμφωνα και με τους μάρτυρες) ο χρηματισμός τους. Το σχέδιο που αποκάλυψε το Documento της 11ης Φεβρουαρίου 2018 προέβλεπε την είσπραξη από τη Novartis χρεών 140 εκατ. ευρώ, τα οποία όφειλε το ελληνικό δημόσιο

στη φαρμακοβιομηχανία και την εισαγωγή δέκα νέων φαρμάκων στην αγορά παρά τις απαγορεύσεις της τρόικας. Σήμερα αποδεικνύεται ότι και τα 140 εκατομμύρια εισέπραξε εν αντιθέσει με άλλες φαρμακοβιομηχανίες αλλά και τα δέκα φάρμακα κατάφερε να περάσει στην αγορά μέσω του υπουργού Υγείας **Αδωνη Γεωργιάδη**, ο οποίος άλλαξε τρεις λέξεις στον νόμο και τελικώς τα πέρασε (βλ. ρεπορτάζ σελ. 8-9).

Η συγκεκριμένη παρουσίαση της Novartis δεν είναι μια ακαδημαϊκή παρουσίαση πρότασης για την υγεία, όπως θέλει να την εμφανίζει ο πρώην αντιπρόεδρος της Novartis Ελλάς **Κωνσταντίνος Φρουζής**, αφού οι αναφορές σε ένα καλό σύστημα υγείας, επιθυμητό από τη φαρμακοβιομηχανία συνοδεύονται από εμπορικούς στόχους και εμπορικές μεθοδεύσεις. Συγκεκριμένα, το «Project» αναφέρει την ανάγκη να εισπράξει η εταιρεία τα 140 εκατομμύρια, να μπουν τα νέα φάρμακα στην αγορά, «να σταθεροποιηθεί

Η φαρμακοβιομηχανία όχι μόνο σχεδιάζει από κοινού με τον πρωθυπουργό το σύστημα υγείας, αλλά προωθεί και τους σχεδιασμούς της μέσα από την ενεργή συμμετοχή της στο think tank Σαμαρά

η συχνότητα πληρωμών», να υπάρξουν νέες θεραπείες «από τις οποίες η Novartis θα έχει μόνο όφελος», να υπάρξει «νέο μοντέλο χρηματοδότησης του ΕΟΠΥΥ». Αυτά όλα είναι προφανές ότι δεν αποτελούν θεωρητικό σχεδιασμό συστήματος υγείας αλλά εμπορική και κερδοσκοπική στρατηγική της Novartis. Επίσης το σύνολο του «Project» είναι υπό την εποπτεία των πιο σημαντικών στελεχών της μητρικής Novartis και όχι του ελληνικού τμήματος, το οποίο θα μπορούσε θεωρητικά να καταθέσει μια πρόταση σε κάποια κυβέρνηση. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι οι προτάσεις για συστήματα υγείας δεν περιέχουν «δεσμεύσεις» υπουργών προκειμένου να υλοποιηθούν, είτε η λέξη αποδίδει τον χρηματισμό είτε όχι.

Η Novartis στο think tank του Σαμαρά
Στα εσωτερικά έγγραφα της Novartis υπάρχει κεφάλαιο με τίτλο «Το σύστημα υγείας αλλάζει και

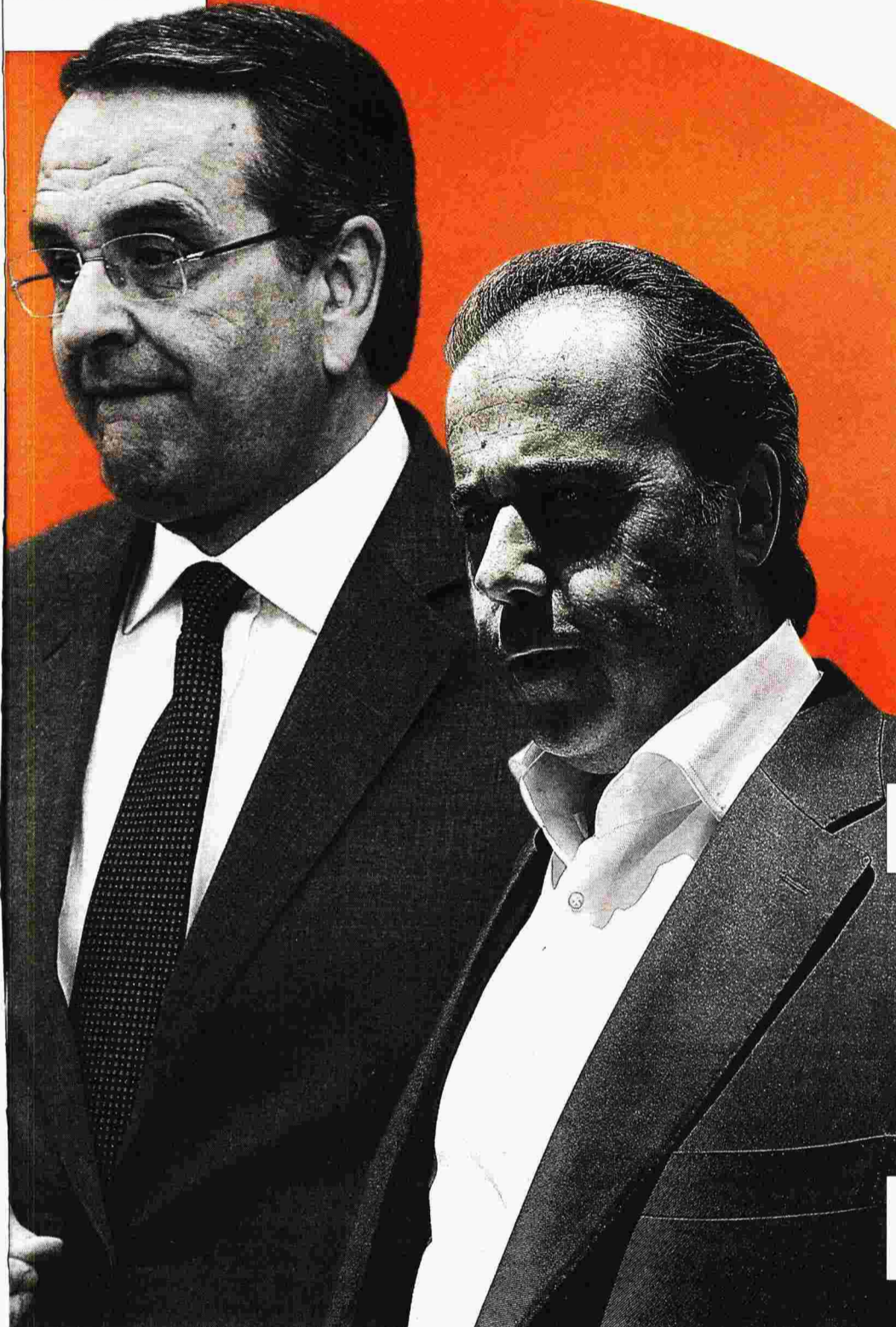
η Novartis είναι ένας καθοριστικός παίκτης». Σε αυτό το κεφάλαιο της παρουσίασης, με εντυπωσιακή βεβαιότητα η εταιρεία διαπιστώνει ότι «η Novartis ως εταιρεία ηγεμόνας είναι στην πρώτη γραμμή της διαμόρφωσης του νέου περιβάλλοντος».

Αμέσως μετά εξηγεί πώς υλοποιεί αυτή την καθοριστική σημασίας διαμόρφωση του νέου περιβάλλοντος στο σύστημα υγείας. Καταγράφονται δύο τρόποι. Ο πρώτος είναι με την τοποθέτηση του **Κωνσταντίνου Φρουζή** στην προεδρία του ΣΦΕΕ. Γράφει συγκεκριμένα: «Προεδρία του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (Κ. Φρουζής, αντιπρόεδρος της Novartis)».

Ο δεύτερος τρόπος με τον οποίο διαμορφώνει όσα θέλει είναι η συμμετοχή της εταιρείας στην ομάδα σκέψης του πρωθυπουργού. Συγκεκριμένα: «Ενεργή συμμετοχή στην αρμόδια επιτροπή υπό τον πρωθυπουργό (Prime Minister think tank)». Δηλαδή η φαρμακοβιομηχανία υποστηρίζει ότι έχει καταφέ-

of life sciences

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΡΗΞΗΣ
& ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Τηλέφωνο : 213 2161814
Πληροφορίες : Ε. Γιαννιουδάκη
Fax : 210-8221149
e-mail : syllogika@yyka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 12 / 3 / 2013
Αρ. Πρωτ.: ΔΥ16/Γ.Π.οικ.24967

ΘΕΜΑ: Συγκρότηση Επιτροπής για την παρακολούθηση απόδοσης ληξιπρόθεσμων οφελών, Νοσοκομείων και ΕΟΠΥΥ, σε δικαιούχους.

Α Π Ο Φ Α Σ Η
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
 - α. του Π.Δ. 95/2000 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ 76/Α/16-3-2000), άρθρα 26,42, και 128.
 - β. του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 45/Α/9-3-1999), άρθρα 13, 14 και 15.
2. Το με ημερομηνία 6-3-2013 Υπηρεσιακό Σημείωμα του Γραφείου Υπουργού Υγείας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Συγκροτούμε στο Υπουργείο Υγείας την Επιτροπή για την παρακολούθηση απόδοσης ληξιπρόθεσμων οφελών Νοσοκομείων και ΕΟΠΥΥ, σε δικαιούχους, και ορίζουμε ως μέλη της τα κατωτέρω πρόσωπα:
 - α. Κοματάς Θεόδωρος, Προϊστάμενος της Γενικής Δ/νσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, ως Πρόεδρος.
 - β. Μηλιάκου Σταυρούλα, Διευθύντρια Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης, ως μέλος, με αναπληρώτρια την Δρόσου Αλεξάνδρα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Δ' Τμήματος Δ/νσης Προϋπολογισμού.
 - γ. Περίκη Φωτεινή, Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών και Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια ΕΟΠΥΥ, ως μέλος.
 - δ. Ταμπάκη Ευαγγελία, Προϊσταμένη Δ/νσης Προϋπολογισμού ΕΟΠΥΥ.
 - ε. Ψυχogiός Κωνσταντίνος, Σύμβουλος Υπουργείου Οικονομικών.
 - στ. Αποστόλου Άρης, Ειδικός Συνεργάτης Υπουργείου Υγείας.
 - ζ. Μαυρικής Κωνσταντίνος, Προϊστάμενος Τμήματος Επεξεργασίας και Ελέγχου Προϋπολογισμών Νοσοκομείων της Δ/νσης Οικονομικού του Υπουργείου Υγείας.
 - η. Στασινάπουλος Διονύσιος, Σύμβουλος Υπουργείου Υγείας.
 - θ. Κοσιγιάνης Ισοδάνης, Προϊστάμενος της Δ/νσης Υγειονομικής Πρωτοβάθμιας.
1. Σταύρος Παπασταύρου, Προϊστάμενος Γραφείου Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού, με αναπληρωτή τον Μιχαήλ Μπεγλή, Ειδικό Σύμβουλο της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού.

2. Έργο της Επιτροπής είναι η παρακολούθηση απόδοσης ληξιπρόθεσμων οφελών Νοσοκομείων και ΕΟΠΥΥ, σε δικαιούχους.
3. Η θητεία της Επιτροπής λήγει με την ολοκλήρωση του έργου της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ

Εσωτερική διανομή:
1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραμμάτεια Νοσοκομείων

6. Γενική Γραμματεία του Πρωθυπουργού
Βασ. Σοφίας 2
Τ.Κ. 100 21
(Γραφείο 24)
(για ενημέρωση των αναφερόμενων μελών)

(για ενημέρωση του Γεν. Δ/ντη)
2. Γραφείο Υπουργού Υγείας

Την ίδια εποχή που η Novartis κάνει σχεδιασμούς με «επιτροπή του πρωθυπουργού», ο Σταύρος Παπασταύρου, εξ απορρήτων του Σαμαρά και γνωστός για τη συμμετοχή του στη λίστα Λαγκάρντ, στα Panama Papers και τα Paradise Papers, διορίζεται στην επιτροπή του υπουργείου Υγείας για την πληρωμή των φαρμακευτικών. Παρότι είναι υπεύθυνος για τις διεθνείς σχέσεις, ορίζεται σε αυτή την επιτροπή με αναπληρωτή τον επίσης πρωθυπουργικό σύμβουλο Μιχαήλ Μπεγλή. Απ' ό,τι φαίνεται, για κάποιον λόγο το πρωθυπουργικό γραφείο ήθελε με κάθε τρόπο άνθρωπό του στη συγκεκριμένη επιτροπή πληρωμής των φαρμακευτικών

ρει όσα θέλει τη δύσκολη περίοδο της οικονομικής κρίσης επειδή συμμετέχει στο think tank του Σαμαρά. Πέρα από το θέμα ηθικής τάξης και δεοντολογίας που υπάρχει γιατί μια φαρμακοβιομηχανία σχεδιάζει από κοινού με τον πρωθυπουργό το σύστημα υγείας, το πολύ σοβαρό θέμα είναι ότι ο πρωθυπουργός φαίνεται να είναι παρά τη Novartis ή η Novartis παρά τω πρωθυπουργό. Η εταιρεία σχεδιάζει εισπράξεις, νέες κυκλοφορίες φαρμάκων με μεγάλα έσοδα, έγκαιρη αποπληρωμή και «δεσμεύσεις» υπουργών και προωθεί τους σχεδιασμούς της μέσα από την ίδια την ομάδα των συμβούλων του Σαμαρά. Χρησιμοποιεί μάλιστα τις λέξεις «ενεργή συμμετοχή» στο think tank, αποκαλύπτοντας τον ισχυρά ενεργό ρόλο στις αποφάσεις.

Φιλική συμμετοχή Παπασταύρου
Μήπως οι ομολογίες της Novartis δεν είναι παρά μεγάλα λόγια των στελεχών της; Οι «προβλέψεις»

της Novartis μοιάζουν να επιβεβαιώνονται και από έγγραφα του υπουργείου Υγείας. Στις 12 Μαρτίου 2013, μόλις μερικές μέρες προτού η εταιρεία διαβεβαιώσει τα στελέχη της για την ενεργή συμμετοχή της στο think tank του Σαμαρά, ο σύμβουλος του πρώην πρωθυπουργού **Σταύρος Παπασταύρου** διορίζεται με απόφαση του τότε υπουργού Υγείας **Ανδρέα Λυκουρέντζου** στην επιτροπή για την απόδοση ληξιπρόθεσμων οφελών νοσοκομείων και ΕΟΠΥΥ σε δικαιούχους. Εκείνη την περίοδο ο Στ. Παπασταύρου, σύμφωνα με το έγγραφο, είναι προϊστάμενος του Γραφείου Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Σχέσεων του πρωθυπουργού. Δηλαδή δεν έχει καμία σχέση με το φάρμακο και τα καθήκοντά του. Για ποιον λόγο λοιπόν ο συγκεκριμένος διορίζεται στην επιτροπή που θα αποδώσει τις οφειλές των νοσοκομείων και του ΕΟΠΥΥ προς τις φαρμακευτικές, ενώ δεν έχει ούτε γνω-

Χωρίς αρμοδιότητα αλλά και χωρίς να είναι γνώστης του χώρου ο εξ απορρήτων του Σαμαρά Στ. Παπασταύρου διορίστηκε στην επιτροπή για τις πληρωμές στις φαρμακοβιομηχανίες

στικό αντικείμενο ούτε αρμοδιότητα, την εποχή μάλιστα που οι ευρωπαϊκές και διεθνείς σχέσεις του θέλουν συνεχώς σε άλλα μέτωπα; Ισως την απάντηση δίνει ο διορισμός του **Μιχαήλ Μπεγλή** ως αναπληρωτή του στην επιτροπή, ο οποίος είναι επίσης σύμβουλος του Σαμαρά. Αν ο Στ. Παπασταύρου απουσιάζει, τον αναπληρώνει άλλο στέλεχος του πρωθυπουργικού γραφείου. Για κάποιον λόγο το πρωθυπουργικό γραφείο δείχνει ενδιαφέρον γι' αυτήν τη δραστηριότητα για την οποία ενδιαφέρεται έντονα και η ίδια η Novartis.

Ο συγκεκριμένος διορισμός, συνδυασμένος με τα έγγραφα της Novartis που ομολογούν συμμετοχή της εταιρείας στην ομάδα αποφάσεων του Σαμαρά, θέτει σοβαρό θέμα για τον ρόλο του πρώην πρωθυπουργού.

Την εποχή του διορισμού του Στ. Παπασταύρου στη συγκεκριμένη επιτροπή έχει αποκαλυφθεί η ύπαρξή του στη λίστα Λαγκάρντ. Ο Σα-

μαράς ωστόσο δεν τον αποπέμπει, αλλά συνεχίζει να τον χρησιμοποιεί. Παρομιμωδίες είναι οι δηλώσεις ότι θα ήθελε να έχουμε «δέκα ακόμη Παπασταύρου», οι οποίες έγιναν εν μέσω αντιδράσεων ακόμη και στην ίδια τη ΝΔ, για το τι είναι αυτό που συνδέει τόσο πολύ τον Σαμαρά με τον Παπασταύρου.

Το 2014, τη χρονιά που η Novartis έχει υλοποιήσει όλες τις προβλέψεις της για την είσπραξη των χρεών του δημοσίου και την εισαγωγή νέων φαρμάκων στην αγορά, τρεις πρωθυπουργικοί σύμβουλοι, εκτός του Στ. Παπασταύρου, συναντούν συχνά τον Κων. Φρουζή, όπως προκύπτει από τα ημερολόγιά του. Φυσικά υλοποιείται και η συνάντηση με τον ίδιο τον Αντ. Σαμαρά. Πρόκειται για τη συνάντηση για την οποία οι μάρτυρες περιγράφουν ότι ο Φρουζής προσήλθε στο Μέγαρο Μαξίμου «με μοβ, πράσινα και κίτρινα χαρτονομίσματα σε τροχιάτες βαλίτσες».

ΑΔΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Σελ. 6-9

Αλλάξε τρεις λέξεις στον νόμο και πλούτισε η Novartis

Και δεύτερος σύμβουλος του πρώην υπουργού στο κόλπο. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο πλέγμα της πολυεθνικής

Δεύτερος σύμβουλος Αδωνη στο χρυσοφόρο δίκτυο

Ο Κυριάκος Σουλιώτης είναι από τα πρόσωπα που βρίσκονται σε καίρια θέση και «δεσμεύονται» χρηματιζόμενα από την πολυεθνική εταιρεία

Ρεπορτάζ

Βασίλης Ανδριανόπουλος

● **Εν συντομία**

Το Documento αποκαλύπτει σύμβουλο του τότε υπουργού Υγείας Αδωνη Γεωργιάδη, ο οποίος φέρεται, σύμφωνα με τις καταθέσεις των μαρτύρων, να διαδραμάτισε νευραλγικό ρόλο προκειμένου η Novartis να εξυπηρετήσει τα ζημιόγωνα για το ελληνικό δημόσιο συμφέροντά της.

● **Γιατί ενδιαφέρει**

Κι άλλος σύμβουλος του κ. Γεωργιάδη βρίσκεται εμπλεκόμενος στο σκάνδαλο Novartis.

Ενα πρόσωπο που η Novartis θεωρούσε ακρογωνιαίο λίθο, προκειμένου να εξυπηρετεί τα συμφέροντά της, περιγράφεται στις καταθέσεις των προστατευόμενων μαρτύρων. Πρόκειται για τον **Κυριάκο Σουλιώτη**, πρώην αντιπρόεδρο του ΕΟΠΥΥ και αναπληρωτή καθηγητή Πολιτικής Υγείας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ο οποίος υπήρξε και σύμβουλος του Αδωνη Γεωργιάδη. Ο αναπληρωτής καθηγητής, που πλέον έχει να αντιμετωπίσει και ποινική δίωξη για το σκάνδαλο του ΕΟΠΥΥ, αποτελεί εκτός από «εκλεκτό» της Novartis, τον δεύτερο σύμβουλο του πρώην υπουργού Υγείας που φέρεται να εμπλέκεται στο σκάνδαλο της Novartis. Οπως αποκάλυψε το Documento, ο πρώτος σύμβουλος ήταν ο **Μιχάλης Πιτσιλίδης**, ο οποίος σύμφωνα με τα έγγραφα του FBI ήταν αυτός που ξέπλενε χρήμα της Novartis που στη συνέχεια χρησιμοποιούνταν για χρηματισμό.

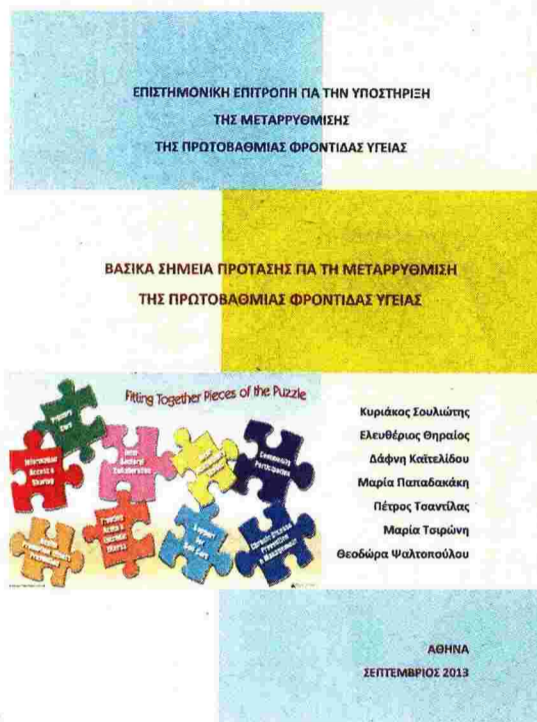
Πώς εμπλέκεται όμως ο κ. Σουλιώτης στο σκάνδαλο Novartis; Σύμφωνα με κατάθεση του προστατευόμενου μάρτυρα «Ιωάννη Αναστασίου», ο **Αθανάσιος Σακράφας**, υπάλληλος της Novartis Ελλάς και πρώην υπάλληλος στον Οργανισμό Πολιτισμού Αθλητισμού Νεολαίας (ΟΠΑΝ), στο υπουργείο Υγείας και στον ΕΟΠΥΥ, «συμμετείχε στην τοπική ηγετική ομάδα, μαζί με τον πρώην αντιπρόεδρο του ΕΟΠΥΥ Κυριάκο Σουλιώτη, μεταξύ άλλων στελεχών της εταιρείας Novartis... της επιδεικθείσας σε μένα εταιρικής παρουσίας του έργου "Novartis Healthcare Systems Excellence Program Project Proposal Greece, March 29 2013"».

Το Documento δημοσίευσε σε προηγούμενο φύλλο το εν λόγω πρόγραμμα που αποτελεί έγγραφο προτάσεων. Προτάσεις που δεν μένουν σε θεωρητικό επίπεδο, αφού σε αυτές περιγράφονται οι μεθοδεύσεις που πραγματοποιήσε η Novartis και

ΠΟ

Ο Κυριάκος Σουλιώτης που περιγράφεται στις καταθέσεις ως πρωτοστάτης του «Harvard Project» παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τότε υπουργό Αδωνη Γεωργιάδη. Συγκεκριμένα είναι ο επικεφαλής της επιστημονικής επιτροπής για την υποστήριξη της μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Την πολιτική επιλογή για τον διορισμό των μελών σε τέτοιους είδους συμβουλευτικές επιστημονικές επιτροπές έχει το υπουργείο Υγείας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιλογή ήταν του Γεωργιάδη

περιελάμβαναν χρηματισμούς πολιτικών και κρατικών λειτουργών. Είναι το λεγόμενο «Harvard Project», όπου στόχος της Novartis είναι η εξασφάλιση 140 εκατ. ευρώ εκκρεμών οφειλών από το δημόσιο και η εισαγωγή νέων φαρμάκων. Η Novartis προκειμένου να εκπληρώσει τους σκοπούς της χρηματίζει πρόσωπα που βρίσκονται σε καίριες θέσεις, ώστε αυτοί να «δεσμευτούν».

Ενας από αυτούς που έπρεπε να «δεσμευτούν» -γεγονός που φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από την κατάθεση του «Αναστασίου»- είναι ο κ. Σουλιώτης. Οπως αναφέρεται στο εν λόγω έγγραφο της κατάθεσης του μάρτυρα: «Επικεφαλής του τομέα υγείας των οποίων η δέσμευση πρέπει να εξασφαλιστεί: Βοηθός καθηγητή κ. Κυριάκος Σουλιώτης (πρώην αντιπρόεδρος του ΕΟΠΥΥ) να δεσμευτεί εξαρχίως». Σε κατάθεση του προστατευόμενου μάρτυρα «Μάξιμου Σαράφη» ο Σουλιώτης κατονομάζεται ως ένα από τα πρόσωπα της τοπικής ηγετικής ομάδας του εν λόγω προγράμματος, μέσω του οποίου «η εταιρεία ήθελε ξεκάθαρα να δεσμεύσει φορείς και παράγοντες της ελληνικής πολιτείας».

Σύμβουλος του Αδωνη

Την περίοδο που ο κ. Σουλιώτης περιγράφεται στις καταθέσεις

ως πρωτοστάτης του «Harvard Project» παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τότε υπουργό Αδωνη Γεωργιάδη. Συγκεκριμένα είναι ο επικεφαλής της επιστημονικής επιτροπής για την υποστήριξη της μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Την πολιτική επιλογή για τον διορισμό των μελών σε τέτοιους είδους συμβουλευτικές επιστημονικές επιτροπές έχει το υπουργείο Υγείας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιλογή ήταν του Γεωργιάδη, αφού οι προτάσεις της επιτροπής κοινοποιήθηκαν επί υπουργίας του, τον Σεπτέμβριο του 2013 στην ιστοσελίδα του υπουργείου, προκειμένου να πραγματοποιηθεί δημόσια διαβούλευση. Οι προτάσεις της επιτροπής αφορούσαν μεταξύ άλλων τη λειτουργία ενός ενιαίου δημόσιου συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Ο κ. Σουλιώτης απασχόλησε στο παρελθόν το Documento, αφού εμφανιζόταν ως ένας από τους λίγους καθηγητές που παρευρισκόταν αρκετά συχνά σε ιατρικά συνέδρια που χορηγούσε και η Novartis. Μάλιστα, είναι εδώ και λίγες μέρες διωκόμενος, αφού συγκαταλέγεται στα εννέα πρόσωπα εναντίον των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για ζημία 15 εκατ. ευρώ που προκλήθηκε στον ΕΟΠΥΥ λόγω υπερκοστολόγησης

Ο κ. Σουλιώτης είναι μεταξύ των εννέα προσώπων εναντίον των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για ζημία 15 εκατ. ευρώ στον ΕΟΠΥΥ λόγω υπερκοστολόγησης

γης ανάλωσιμων υγειονομικών υλικών την περίοδο 2012-2014. Οι εννέα διώκονται για απιστία σε βαθμό κακούργηματος σε συνδυασμό με τις επιβαρυντικές περιστάσεις του νόμου περί καταχραστών του δημοσίου (ν. 1608/50).

Η Novartis εμπιστευόταν τον κ. Σουλιώτη για εκπόνηση επιστημονικών έργων, χρηματοδοτώντας τον αδρά. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου αποδέχεται στις 19 Μαΐου 2015 χορηγία της Novartis ύψους 110 κιλ. ευρώ (με ΦΠΑ 135.300 ευρώ) για τη συγκρότηση του επιστημονικού έργου «Assessment of the level of participation of patient in health policy decision making-The EMOTION Study». Επιστημονικός υπεύθυνος της 25μελούς ομάδας εργασίας του έργου ορίστηκε ο κ. Σουλιώτης, ο οποίος έλαβε 37.777 ευρώ.

Η Ltd της συζύγου

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον και μάλιστα... εισαγγελικό παρουσιάζεται και για τη σύζυγο του κ. Σουλιώτη **Χριστίνα Γκόλνα**. Η κ. Γκόλνα, δικηγόρος με μεταπτυχιακό στις πολιτικές της υγείας, έχει εκπαιδωθεί με τον σύζυγό της αρκετά επιστημονικά έργα, ενώ έχουν και κοινή παρουσία σε συνέδρια ιατρικού ενδιαφέροντος. Η κ. Γκόλνα είναι διευθύντρια στην κυπριακή εταιρεία Innowth Ltd, ενώ γίνεται εισαγγελική έρευνα για το κατά πόσο η εταιρεία δεχόταν χορηγίες από τη Novartis, όταν ο κ. Σουλιώτης ήταν σύμβουλος του Αδωνη.

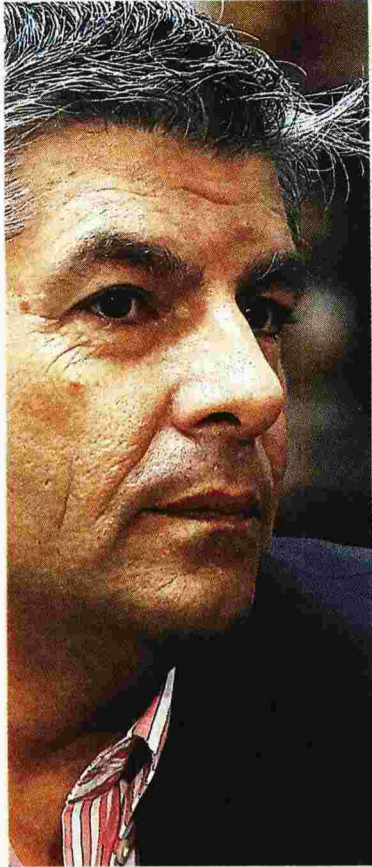
Μια από τις κοινές παρουσίες του ζευγαριού σε ιατρικά συνέδρια πραγματοποιήθηκε στο Pharma & Health Conference 2012, που πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουλίου 2012 και από το περιοδικό «Pharma & Health Business» της εταιρείας Ethos Media SA. Ο κ. Σουλιώτης συμμετέχει σε πάνελ με τον κ. Φρουζή για τη «χρηματοδότηση του συστήματος υγείας σε καθεστώς οικονομικής κρίσης και ύφεσης». Η Ethos Media, όπως περιγράφεται στα έγγραφα του FBI, ήταν από τις εταιρείες «που χρησιμοποιήθηκαν στη δωροδοκία» και φέρεται να «έκανε δουλειές με τη Novartis».

Απάντηση Σουλιώτη

Το Documento επικοινωνήσε με τον κ. Σουλιώτη, ο οποίος στις κατηγορίες που του αποδίδονται από στοιχεία της δικογραφίας απάντησε πως «δεν γνωρίζω την ορολογία του "Harvard Project". Η μόνη μου σχέση με το Harvard ήταν μια ημερίδα που πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 2014 με τίτλο "Η χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας", όπου παρευρέθη και ένας καθηγητής από το Harvard».

Αναφορικά με το αν έχει χρηματοδοτηθεί από τη Novartis, απάντησε πως «έχω δώσει πάνω από 300 ομιλίες σε συνέδρια και ημερίδες, μέρος των οποίων χρηματοδοτείται από φαρμακευτικές, αλλά δεν αμείβονται οι ομιλητές. Έχουμε λάβει χρηματοδότηση για επιστημονικές μελέτες κυρίως άλλων φαρμακευτικών κι όχι τόσο της Novartis. Αυτό γίνεται διεθνώς». Το Documento επικοινωνήσε και με την κ. Γκόλνα, η οποία δήλωσε πως η εταιρεία Innowth Ltd είναι «μια συμβουλευτική εταιρεία που δεν έχει καμία σχέση-ούτε οικονομική-με τη Novartis».

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ISPOR
Greece Chapter

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΙΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 2012
Οι Κλινικές Μελέτες ως Εργαλεία Ορθής Διαχείρισης των Νοσημάτων
&
Χρήσης της Τεχνολογίας Υγείας

Αμφιθέτρο Τμήματος
6-7 Ιουλίου 2012
Κόρινθος

Παρασκευή 6 Ιουλίου 2012

10:00 Έναρξη Εργασιών
Χαιρετισμοί:

10:00 Έναρξη Εργασιών
Χαιρετισμοί:

- **Θεόδωρος Παπαθεοδώρου**, Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- **Κώστας Φρουζής**, Πρόεδρος ΣΦΕΕ
- **Μαίρη Γείτονα**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ευρωπαϊκή σε τροχιακή κεραια των κοινικών μεσοπύκνων.
Κωνσταντίνος Δημόπουλος, τ. Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος Εθνικής Επιτροπής Δεοντολογίας

- Ρυθμιστικό πλαίσιο εγκρίσεων και επιθεωρήσεων κλινικών δοκιμών φαρμάκων στην Ελλάδα
- Δημήτρης Πανόλης, Τμήμα Κλινικών Δοκιμών, Διεύθυνση Φαρμακευτικών Μελετών & Έρευνας, ΕΟΦ
- Δυνατότητες, Ευκαιρίες & Συμβολή στην Εθνική Οικονομία
- Αικατερίνη Παπαθωμά, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Φαρμακευτικής Ιατρικής (ΕΛΕΦΙ)
- Κατερίνα Παπαεξάρκου, Εκπρόσωπος Βιομηχανίας

13.00 - 13:30 Διάλειμμα

Στις 6 Ιουλίου 2012 ο πρύτανης Θεόδωρος Παπαθεοδώρου (αριστερά), η καθηγήτρια Μαρία Γείτονα (δεξιά) και ο «Mr Novartis» Κώστας Φρουζής κάθονται δίπλα δίπλα για να απευθύνουν χαιρετισμό σε θερινό σχολείο από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και το αμφιλεγόμενο ISPOR Greece με αντικείμενο κλινικές μελέτες. Σε έκθεση των «ράμπο» της υγείας καταγράφονται οι στενές σχέσεις καθηγητών και φαρμακευτικών στα κονδύλια έρευνας του εν λόγω ΑΕΙ, όπου η Μ. Γείτονα εκπονεί μελέτη για γνωστό φάρμακο της Novartis. Πολλές οι συμπτώσεις...

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (2002- Σήμερα)

Κωδικός Έργου	Περιγραφή Έργου	Προϋπολογισμός	Επιπρ. Υπεύθυνος
174	Επιπρόσθετο Φαρμακο-οικονομικό Μοντέλο του προϊόντος GLIVEC στο GIST με επίσημη της Ομάδας από	15.000,00	ΚΟΝΤΟΥΛΗ - ΓΕΙΤΟΝΑ ΜΑΡΙΑ Επίπρ. Υπεύθ. Επιθεωρητής ΣΕΥΠΠ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΜΙΚΤΟΥ ΚΑΙΜΑΚΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΔΙΕΥΡΕΣΗ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΔΙΕΥΡΕΣΗ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΔΙΕΥΡΕΣΗ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΔΙΕΥΡΕΣΗ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΔΙΕΥΡΕΣΗ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο πρύτανης του φαρμακευτικού λόμπι Πελοποννήσου

Κώλυμα για τη συμμετοχή Θ. Παπαθεοδώρου στην προανακριτική η γνωριμία του με τους ελεγχόμενους του ΑΕΙ

Ρεπορτάζ
Βασίλης Ανδριανόπουλος

● **Εν συντομία**
Ιδιαίτερα ευνοούμενο από τη Novartis και λοιπές φαρμακευτικές εταιρείες εμφανίζεται το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, δεδομένου ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας καθηγητές του εμπλέκονται σε χρηματισμό, ξέπλυμα μαύρου χρήματος και εξυπηρέτηση των συμφερόντων της πολυεθνικής.

● **Γιατί ενδιαφέρει**
Εντύπωση προκαλεί ότι ο βουλευτής της ΔΗΣΥ Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, μολοντί διετέλεσε πρύτανης και είχε προσωπικές σχέσεις με τα ελεγχόμενα πρόσωπα, δεν ζήτησε το αυτονόητο: να αυτοεξαιρεθεί για λόγους αρχής και μόνο από την προανακριτική επιτροπή της οποίας είναι μέλος.

έγγραφο του FBI, είχε προσεγγίσει ένα κλειστό λόμπι πανεπιστημιακών. Ένα λόμπι το οποίο η πολυεθνική δέσμευε μέσω επιστημονικών μελετών και συνεδρίων που χρηματοδοτούσε, ώστε οι εν λόγω καθηγητές να ικανοποιούν τις «επιταγές» της. Καθηγητές που, σύμφωνα με τις καταθέσεις, «ξέπλεναν μαύρο χρήμα».

Όπως αποκαλύπτει σήμερα το Documento, κοινή συνισταμένη κάποιων εξ αυτών των καθηγητών είναι το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Καθηγητές του είχαν αγαστές σχέσεις σε βαθμό... παρεξηγήσεως με φαρμακευτικές εταιρείες –και τη Novartis–, λαμβάνοντας δεκάδες χιλιάδες από αυτές. Παίρνουν χορηγίες ακόμη και για εκπόνηση κλινικών μελετών για φάρμακα της πολυεθνικής. Και όλα αυτά ενώ πρόκειται για καθηγητές που συμμετέχουν σε επιτροπές επιφορτισμένες με τη διαμόρφωση της πολιτικής στον χώρο της υγείας.

Καθηγητές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου είχαν αγαστές σχέσεις με φαρμακευτικές, λαμβάνοντας χορηγίες και χρηματοδοτώντας επισκέψεις σε συνέδρια στο εξωτερικό

Σύμβουλοι και χορηγίες
Πρώτος και καλύτερος σε αυτήν τη λίστα είναι ο σύμβουλος του **Αδωνη Γεωργιάδη Κυριάκος Σουλιώτης**. Υπάρχουν όμως κι άλλοι. Την τιμητική της στις καταθέσεις των προστατευόμενων μαρτύρων έχει η **Μαρία Γείτονα**. Σε αυτές κατηγορείται ότι, όπως και ο καθηγητής Οικονομικών της Υγείας **Γιάν-**

νης Υφαντόπουλος, έλαβε από τη Novartis παράνομη αμοιβή ως μέλος της «Επιτροπής των σοφών» για τη φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα, ώστε οι προτάσεις να είναι συμφέρουσες για τον πολυεθνικό κολοσσό. Χαρακτηριστικά η Μ. Γείτονα περιγράφεται «απολύτως εναρμονισμένη με τα συμφέροντα και τις προτάσεις της Novartis».

Η Μ. Γείτονα έχει απασχολήσει πολλές φορές το Documento, τελευταία λόγω της παραγγελίας που δόθηκε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, βάσει της οποίας κατασχέθηκαν από το σπίτι της καθηγήτριας των Οικονομικών της Υγείας ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης.

Τι είχε αποκαλύψει όμως το Documento για τη σχέση της με τη Novartis; Ήταν πρόεδρος του ελληνικού παραρτήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φαρμακοοικονομίας και Έρευνας Αποτελεσμάτων (ISPOR) –στη διοίκηση συμμετείχε και ο **Γ. Υφαντόπουλος**– όταν αυτό κάλυψε τα έξοδα για πάνω από 40 στελέχη του υπουργείου Υγείας στο επίσημο ευρωπαϊκό συνέδριο της ISPOR στο Βερολίνο στις 3-7 Νοεμβρίου 2012. Καλύφθηκαν από την Ελληνική Εκπαιδευτική Εταιρεία, που ανήκε στον σύζυγο και τον γιο της Μ. Γείτονα, ενώ σύμφωνα με την κατάθεση αυτής στους επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης η εταιρεία έλαβε χρήματα από φαρμακευτικές εταιρείες. Μόνο η Novartis δώρισε 25.000 ευρώ. Επειδή οι εν λόγω δωρεές των φαρμακευτικών δεν είχαν λάβει έγκριση από τον ΕΟΦ –όπως απαιτείται– η γενική επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης **Μαρί Ζεντέλη-Παπασπούρου** της είχε χαρακτηρίσει παράνομες.

Χορηγίες για μελέτη φαρμάκων της Novartis
Δεν ήταν όμως αυτή η μοναδική σχέση της Μ. Γείτονα με τη Novartis. Ήταν επιστημονικά υπεύθυνη σε επτά έρευνες ή κλινικές μελέτες που είχαν χρηματοδοτηθεί από τη Novartis. Μία από αυτές που χρηματοδοτήθηκε από την πολυεθνική με 15.000 ευρώ ήταν η «Διαχείριση φαρμακοοικονομικού μοντέλου του προϊόντος Glivec στο GIST με επέ-

κταση της ένδειξης από το 1 έτος στα 3 έτη». Το Glivec είναι φάρμακο της Novartis. Η Μ. Γείτονα διεξάγει επίσης φαρμακοοικονομική ανάλυση χρηματοδοτούμενη με 8.000 ευρώ από τη Novartis προκειμένου να αναλύσει τη χρήση του οικονομικού μοντέλου του προϊόντος της πολυεθνικής Onbrez Breezhaler.

Η σχέση της με τη Novartis εδράζεται και λόγω της σύνδεσής της με τη **Μάγδα Χατζίκου**. Η Μ. Χατζίκου, στέλεχος της Novartis, συμμετείχε επίσης στη διοίκηση της ISPOR. Μάλιστα η Μ. Γείτονα είναι επιβλέπουσα καθηγήτρια στη διδακτορική διατριβή της Μ. Χατζίκου. Οι δυο τους έχουν κοινή παρουσία σε συνέδρια –η Μ. Χατζίκου ως εκπρόσωπος της Novartis– όπου παρευρίσκονται μέλη φαρμακευτικών ή σε άλλα που τα χρηματοδοτούν. Στα συνέδρια αυτά συμμετέχουν και άλλοι καθηγητές από το κλειστό λόμπι των φαρμακευτικών, όπως ο Κ. Σουλιώτης, ο Γ. Υφαντόπουλος και ο **Γιάννης Κυριόπουλος**.

Ένα τέτοιο συνέδριο διεξήχθη στις 6-7 Ιουλίου 2012 στην Κόρινθο από το ISPOR Greece, στο οποίο συμμετείχε, πέρα από τη Μ. Γείτονα, και ο τότε αντιπρόεδρος της Novartis **Κωνσταντίνος Φρουζής**. Παρών και ο Θ. Παπαθεοδώρου, τότε πρύτανης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Και μπορεί αυτό να ήταν αναμενόμενο λόγω των τότε αρμοδιοτήτων του, εντούτοις τώρα παρουσιάζεται ένα... κώλυμα. Πρόκειται για τον βουλευτή της ΔΗΣΥ που διορίστηκε στην προανακριτική επιτροπή. Θα υπέθετε κανείς ότι ο βουλευτής και πρώην υφυπουργός Παιδείας, που διατηρεί πολύ καλές προσωπικές σχέσεις με τη **Φώφη Γεννηματά**, θα ζήτησε να αυτοεξαιρεθεί από αυτήν τη διαδικασία. Και αυτό γιατί καθηγητές του πανεπιστημίου στο οποίο ήταν πρύτανης είναι εμπλεκόμενοι ακόμη και για ξέπλυμα μαύρου χρήματος, εκλεκτοί της Novartis, και σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας χρηματιζόμενοι. Και μάλιστα πρόκειται για καθηγητές που γνωρίζει προσωπικά, όπως προκύπτει και από την κοινή συμμετοχή τους σε ιατρικά συνέδρια.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) 1135

8. Για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων των ενστάσεων που την έκδοση διορθωτικού δελτίου τιμών...

Άρθρο 19

1. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973 (Α' 172) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει...

2. Στην περίπτωση 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973 (Α' 172) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει...

3. Ο Ε.Ο.Φ. εισηγείται στο Τμήμα Τιμών της Διεύθυνσης Φαρμάκων και Φαρμακίων του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης...

Άρθρο 20

Η διατάξη του άρθρου 38 του ν. 3918/2011 (Α' 31) το άρθρο 18 του ν. 2027/2002 (Α' 28) και η παραγράφος 5 του άρθρου 13 του ν.δ. 96/1973 (Α' 172) καταργείται.

ΚΕΝΑΚΛΙΟ Η ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Άρθρο 21

1. Η περίπτωση γ της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973 (Α' 172) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει...

2. Όταν προστεθεί φαρμακευτικό προϊόν ιδιαιτέρως σημαντικό...

στης οικιακής και φαρμακοτεχνικής μισθωτής εισόδου στην αγορά...

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης...

4. Καθίσταται υποχρεωτική η ηλεκτρονική καταγραφή όλων των συνταγών...

5. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

6. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

7. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

8. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

9. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

10. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

11. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

12. Ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων καταρτίζει κατάλογο με τα φάρμακα...

φαρμακευτικό προϊόν και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποζημιώνουν τα φάρμακα που προστατεύονται από καθεστώς διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της δραστητικής ουσίας και έχουν πάρει άδεια κυκλοφορίας στην Ελλάδα μετά την 1.1. 2012, εφόσον αποζημιώνονται από την Κοινωνική ασφάλιση στα 2/3 κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τουλάχιστον σε 12 κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι Φορείς

Π

Μάρτιος 2012: Στην παράγραφο 7 του άρθρου 21 του νόμου 4052 ορίζεται ότι προϋπόθεση για να μπουν στον θετικό κατάλογο τα λεγόμενα φάρμακα αναφοράς και φάρμακα για σοβαρές ασθένειες είναι «να καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία στα 2/3 των κρατών-μελών της ΕΕ ή τουλάχιστον σε 12 κράτη-μέλη»

Πίσω από τις λέξεις κρύβεται... ο Αδωνης

Προσθέτοντας τρεις λέξεις σε μια διάταξη ο Αδωνης Γεωργιάδης ενέταξε τον Σεπτέμβριο του 2013 στον θετικό κατάλογο πανάκριβα σκευάσματα της Novartis

Ρεπορτάζ

Παναγιώτα Μπίτσικα

● **Εν συντομία**
Το κόλπο γκρόσο μέσω του οποίου η φαρμακοβιομηχανία είδε να εντάσσονται στη θετική λίστα και να παίρνουν ασφαλιστική τιμή φάρμακα που μέχρι τότε δεν μπορούσαν λόγω περιορισμών.

● **Γιατί ενδιαφέρει**
Τρεις λέξεις, εκατομμύρια ευρώ.

Σήμερα το Documento αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο τρεις λέξεις που προστέθηκαν σε μια απόφαση του υπουργείου Υγείας, τον Σεπτέμβριο του 2013, επί υπουργίας Αδωνη Γεωργιάδη, έφεραν τότε «αθόρυβα» τα πάνω κάτω στη φαρμακευτική αγορά. Τρεις λέξεις σε μια διάταξη περί φαρμάκων που άνοιξαν τον δρόμο για να ενταχθούν στη θετική λίστα φάρμακα για σοβαρές ασθένειες, ακριβά και «πατεντάρικα» και να αποζημιώνονται οι εταιρείες από τον ΕΟΠΥΥ. Και πρωτίστως αξιοποιήθηκαν από τη Novartis που επέκτεινε την ηγεμονική της θέση, βλέποντας φαρμακευτικά της σκευάσματα να παίρνουν θέση στο δελτίο τιμών, αλλά και πανάκριβα νέα φάρμακα να εντάσσονται στον λεγόμενο θετικό κατάλογο προς αποζημίωση όπως το Jakavi, το Votubia, το Signifor και το Tobi Podhaler.

Μέχρι εκείνον τον Σεπτέμβριο, η προϋπόθεση για να μπουν στον θετικό κατάλογο τα λεγόμενα φάρμακα αναφοράς και φάρμακα για σοβαρές ασθένειες ήταν να καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία «στα 2/3 των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τουλάχιστον σε 12 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Με την τροποποίηση τέθηκε προϋπόθεση να αποζημιώνονται «στα 2/3 των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία κυκλοφορούν ή τουλάχιστον σε 12 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Μοιάζει το ίδιο μα υπάρχει μια μικρή διαφοροποίηση, ανεπαίσθητη σχεδόν, σαν να επρόκειτο για συντακτική βελτίωση. Κι όμως δεν ήταν, μιας και χαμήλωσε τον πήχη των προϋποθέσεων με τιν... αριθμητική. Η διάταξη άλλαξε έξι μήνες αργότερα και οι τρεις λέξεις («...στα οποία κυκλοφορούν») εξαφανίστηκαν. Ομως, στο μεταξύ, εντάχθηκαν στη θετική λίστα φάρμακα και πήραν ασφαλιστική τιμή, ακόμη κι αν κυκλοφορούσαν μόνο σε δύο χώρες.

Οι τρεις λέξεις που έκαναν τη διαφορά... εκατομμυρίων
Τι έχει συμβεί; Τον Μάρτιο του 2012 με τον νόμο 4052 συνηγορείται στην Ελλάδα ως κριτήριο για την ένταξη νέων φαρμάκων με προστασία λόγω πατέντας κ.ά. στον θετικό κατάλογο η κατάσταση ασφαλιστικής κάλυψής τους σε χώρες της ΕΕ. Ορίζεται ότι τα ασφαλι-

Η διάταξη άλλαξε έξι μήνες μετά την προσθήκη που έκανε ο Αδωνης και οι τρεις λέξεις («στα οποία κυκλοφορούν») εξαφανίστηκαν, στο μεταξύ όμως εντάχθηκαν στη θετική λίστα φάρμακα και πήραν ασφαλιστική τιμή, ακόμη κι αν κυκλοφορούσαν μόνο σε δύο χώρες

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2219

9 Σεπτεμβρίου 2013

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθμ. 82961
 Τροποποίηση της υπ' αριθμ. ΔΥΤ3(α) 104744/2012 όπως αυτή τροποποιήθηκε με τη ΔΥΤ3(α)οικ. 19389/ΦΕΚ 3356/17-12-2012 υπουργικής απόφασης «Κατάλογος εφαρμογής Συστήματος τιμών αναφοράς για την κατάρτιση, αναθεώρηση και συμπλήρωση του καταλόγου συστατικών φαρμάκων-Ημέρα επεξεργασίας νέων φαρμάκων».
- Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ**
 Έχοντας υπόψη
 1. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3896/2010 (Α' 4) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
 2. Τις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 3896/2010 (Α' 4) 31.
 3. Τις διατάξεις των άρθρων 10, 18, 19 και 21, 22, 23 του Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ Α' 41).
 4. Τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 4058/2012 (Α' 63).
 5. Την υπ' αριθμ. απόφαση ΔΥΤ3(α)οικ. 104744/ΦΕΚ 2912/2012/2012.
 6. Την υπ' αριθμ. απόφαση ΔΥΤ3(α)οικ. 19389/ΦΕΚ 3356/17-12-2012.
 7. Την υπ' αριθμ. απόφαση ΔΥΤ3(Α) οικ. 2931/ΦΕΚ 692/06.9.2013.

Στην παράγραφο 7 του άρθρου 2 της υπουργικής απόφασης ΔΥΤ3(α)οικ. 104744/ΦΕΚ 2912/2012/2012, προστίθεται στο τέλος το παρακάτω εδάφιο.
 Εξαιρέτως όλα τα φάρμακα αναφοράς που λαμβάνουν τιμή για πρώτη φορά μετά από έγκριση της αξιολογίας τους, κατατάσσονται για τις ανάγκες της παρούσας υπουργικής απόφασης από την Ειδική Επιτροπή κατάταξης του θετικού καταλόγου της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 3896/10, σε δύο κατηγορίες α) φάρμακα που σύμφωνα και μετά από σχετική εισήγηση του ΕΟΦ εμπίπτουν στην παρ. 2α του άρθρου 12 του Ν. 3896/12 και τα οποία, προστίθενται και Ηλεκτρονική χρήση και θερμοκρασία ασθενών και β) λοιπά φάρμακα.
 Για όλα τα φάρμακα αναφοράς που λαμβάνουν τιμή για πρώτη φορά σύμφωνα αναφοράς με το κριτήριο και τις διαδικασίες εντάξης τους στο θετικό κατάλογο και την κατάταξή τους στις αντίστοιχες θεραπευτικές κατηγορίες, τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 έως 6 του παρόντος άρθρου όπως προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 21 του Ν. 4052/12, τα φάρμακα που έχουν λάβει έγκριση κυκλοφορίας μετά την 01/01/2012 εντάσσονται στον θετικό κατάλογο φάρμακων αποδεδειγμένα αναξιόπιστα από τους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης στις 23 των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο κυκλοφορούν ή ταυλιζομένων σε 12 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει έγκριση κυκλοφορίας σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στις παρ. 3 έως 6 του παρόντος άρθρου εγγράφως και απολογητικά στην πλανή της απόφασης να θέσει προϋποθέσεις και κανόνες που προσδιορίζουν την αυστηρή τήρησή τους.

έγκριση κυκλοφορίας μετά την 01.01.2012 εντάσσονται στον θετικό κατάλογο εφόσον αποδεδειγμένα αποζημιώνονται από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης στα 2/3 των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία κυκλοφορούν ή τουλάχιστον σε 12 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά από αξιολόγηση από έγκυρους οργανισμούς αξιολόγησης τεχνολογίας Υγείας, με την

Αμοιβαίτηταν στον Υπουργό Υγείας Αντώνιο Μπέζα (ΦΕΚ 1642 Β' /3.7.2013)
 12. Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκύπτει διαπίστωση βλάβης του κρατικού προϋπολογισμού απορροφεί

Με την τροποποίηση που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ της 9ης Σεπτεμβρίου 2013 τέθηκε προϋπόθεση να αποζημιώνονται τα φάρμακα «στα 2/3 των κρατών-μελών της ΕΕ στα οποία κυκλοφορούν ή τουλάχιστον σε 12 κράτη-μέλη», ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για ένταξη στη λίστα των φαρμάκων της Novartis

νεται από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης στα 2/3 των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία κυκλοφορούν ή τουλάχιστον σε 12 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά από αξιολόγηση από έγκυρους οργανισμούς αξιολόγησης τεχνολογίας υγείας, με την προϋπόθεση πλήρους τήρησης της Κοινωνικής Οδηγίας ΕΚ 89/105/ΕΟ (...).

Οι τρεις λέξεις «στα οποία κυκλοφορούν» τέθηκαν στην υπουργική απόφαση χωρίς να προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 21 του Ν. 4052/12!

Στο μεταξύ, λίγες ημέρες πριν, είχαν εκδοθεί δελτία τιμών τα οποία... πηγαυοέρχονταν (6 Αυγούστου 2013, 30 Αυγούστου 2013, 28 Σεπτεμβρίου 2013) για διόρθωση κυρίως ως προς την έναρξη ισχύος στα ιδιωτικά φαρμακεία. Τελικά με απόφαση που υπέγραψε ο τότε υπουργός Αδωνη Γεωργιάδης (28/09/2013 Α.Π.: οικ. Γ.Π./89881) ορίστηκε ότι η ισχύς του διορθωτικού Δελτίου Τιμών Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης ξεκινούσε για τους παρασκευαστές, συσκευαστές, εισαγωγείς από 02/09/2013, για τις φαρμακαποθήκες από 09/09/2013 και για τα ιδιωτικά φαρμακεία από 03/10/2013. Τότε τιμολογήθηκαν μεταξύ άλλων και νέα φάρμακα της Novartis, όπως:

- κατά της νεοπλασίας Jakavi (TAB 20 MG με νοσοκομειακή τιμή €3.685,85, χονδρική €4.236,61 και λιανική €4.543,94),

Τα πανάκριβα φάρμακα που τιμολογήθηκαν

Μεταξύ των νέων σκευασμάτων της Novartis που τιμολογήθηκαν την επίμαχη περίοδο ήταν και τα εξής:

JAKAVI (TAB 20 MG)	
νοσοκομειακή	€3.685,85
χονδρική	€4.236,61
λιανική	€4.543,94

VOTUBIA (TAB 5 MG)	
νοσοκομειακή	€3.475,69
χονδρική	€3.995,04
λιανική	€4.286,67

TOBI PODHALER (INHPD.CAP 28 MG)	
νοσοκομειακή	€1.870,33
χονδρική	€2.149,81
λιανική	€2.321,50

SIGNIFOR (INJ.SOL 0,3 MG)	
νοσοκομειακή	€3.475,69
χονδρική	€3.995,04
λιανική	€4.286,67

Σε καταγγελίες μαρτύρων γίνεται αναφορά σε φάρμακα της Novartis από αυτά που κυκλοφόρησαν πρώτη φορά, όπως Jakavi, Votubia, Signifor, τα οποία έλαβαν τιμή υψηλότερη από τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών της ΕΕ

- κατά της νεοπλασίας Votubia (TAB 5 MG με νοσοκομειακή τιμή €3.475,69, χονδρική €3.995,04 και λιανική €4.286,67)
- κατά των λοιμώξεων Tobi Podhaler (INHPD.CAP 28 MG με νοσοκομειακή τιμή €1.870,33, χονδρική €2.149,81 και λιανική €2.321,50).

Επίσης, τότε τιμολογήθηκε και το Signifor (INJ.SOL 0,3 MG με νοσοκομειακή τιμή €3.475,69, χονδρική €3.995,04 και λιανική €4.286,67). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το είχε εγκρίνει ως μια νέα σύνθεση με δράση μακράς διάρκειας για ενδομυϊκή ενέσιμη χορήγηση για την αντιμετώπιση ενήλικων ασθενών με μεγαλακρία και για την ανακούφιση από τα συμπτώματα της νόσου Cushing.

Στη λίστα με τα φάρμακα που αποζημιώνονται από τα ασφαλιστικά ταμεία μπήκαν αυτού του είδους τα «εμβληματικά» φάρμακα της Novartis λίγους μήνες αργότερα. Στις 13 Φεβρουαρίου 2014 (ΦΕΚ, τεύχος Β', αριθμ. φύλλου 329) εγκρίνεται νέος θετικός κατάλογος συνταγογραφούμενων φαρμάκων, για τον οποίο έχει συνυπολογισθεί και η τροποποιημένη διάταξη με τις ...τρεις λέξεις («...στα οποία κυκλοφορούν»).

Όπως αναφέρεται στην απόφαση αυτή η οποία υπογράφεται από τον τότε υπουργό Υγείας Αδωνη Γεωργιάδη ελήφθη υπ' όψιν η υπ' αριθμ. ΔΥΤ3(α)/οικ. 104744/2012 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 2912/2012), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. ΔΥΤ3(α)/οικ. 19389 (ΦΕΚ Β' 3356/17-12-2012) κατά την υπ' αριθμ. 82961 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 2219/09-09-2013). Εντάχθηκαν στον θετικό κατάλογο μεταξύ άλλων τα φάρμακα της Novartis Hellas Jakavi (συσκευασίες 5 MG, 15 MG, 20 MG), Votubia (συσκευασίες 2,5 MG και 5 MG), Signifor (ενέσιμο διάλυμα 0,3 MG, 0,6 MG και 0,9 MG σε συσκευασίες ΒΤΧ60 και ΒΤΧ6), Tobi Podhaler INH (28 MG/CAP).

Σε πλήρη συμφωνία με το «Harvard Project»

Η υπόθεση έχει ενδιαφέρον καθώς στο μικροσκόπιο της διερεύνησης έχουν τεθεί οι επιπτώσεις που είχαν πολιτικές αποφάσεις, εν μέσω κρίσης, οι οποίες έπαιξαν ρόλο στη διαμόρφωση της αγοράς του φαρμάκου στη χώρα μας. Ακόμη περισσότερο γιατί όσο προχωρά η έρευνα, αναφέρονται πιεστικές που συνδέονται με το περιβάλλον πρόγραμμα «Harvard Project». Αυτό που, σύμφωνα με καταγγελίες μαρτύρων και άλλα δεδομένα της εν εξελίξει έρευνας, αφορούσε τη συντονισμένη πίεση που ασκούσε η Novartis σε πολιτικούς παράγοντες την εποχή της οικονομικής κρίσης, με στόχο να διαμορφωθούν συνθήκες ευνοϊκές για την ενίσχυση της θέσης της στην αγορά και τη διείσδυση νέων φαρμάκων της. Υπάρχουν καταγγελίες μαρτύρων ότι τον Μάρτιο του 2013 η Novartis, μέσω του προγράμματος αυτού, έθεσε στόχο έναν χρόνο μετά να έχουν κυκλοφορήσει στην Ελλάδα νέα φάρμακά της και άλλα να έχουν διεισδύσει τόσο ώστε να κόβουν μεγάλο μερίδιο στη φαρμακευτική αγορά. Στο πλαίσιο του σχεδίου «Harvard», μάρτυρες ανέφεραν τα φάρμακα

Exelon Tts, Seebri, Bexsero, Jakavi, Votubia, Signifor, Tobi Podhaler, Omnitrope, Optafliu, Fludaf. Μάλιστα, σε καταγγελίες γίνεται αναφορά σε ορισμένα φάρμακα της Novartis από αυτά που κυκλοφόρησαν πρώτη φορά, όπως Jakavi, Votubia, Signifor, τα οποία έλαβαν τιμή υψηλότερη από τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μάλιστα, μάρτυρας λέει ότι «συγκεκριμένα λήφθηκαν ως τιμές αναφοράς αυτές της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδιαίτερα ακριβές αγορές, καθώς μόνο εκεί είχαν κυκλοφορήσει τα συγκεκριμένα φάρμακα» (Documento #65, 11.02.2018).

Καίνε τον Αδωνη οι μάρτυρες

Σε κατάθεσή του, προστατευόμενος μάρτυρας με το όνομα «Αναστασίου» σημειώνει σχετικά με το «Harvard Project» ότι στόχος ήταν η διαμόρφωση πρότασης αλλαγών στο σύστημα υγείας -εξασφαλίζοντας την αποδοχή τους από αξιωματούχους και άτομα επιρροής στο σύστημα υγείας έως το πρωθυπουργικό περιβάλλον- «που θα ωφελούν οικονομικά τη Novartis, καθόσον όπως αναγράφεται στην εταιρική παρουσίασή της, θα μειώνονταν τα ανεξόφλητα χρέη ύψους 140 εκατομμυρίων και θα εισάγονταν πολλά από τα φάρμακά της που δεν είχαν τύχει έγκρισης τιμής και αποζημίωσης».

Σημειώνει ότι το 2013 «πολλά νέα φάρμακά της (Exelon, Jakavi, Votubia, Signifor, Tobi και άλλα) βρίσκονται υπό καθεστώς αναμονής προς έγκριση της τιμής και της αποζημίωσής τους». Επίσης, αναφέρεται ότι εάν νέα φάρμακα εισαχθούν στην ελληνική αγορά «εξαιτίας προτάσεων που βελτιώνουν το σύστημα υγείας, η εταιρεία θα ωφεληθεί πολλαπλώς από φάρμακα που βρίσκονται υπό ανάπτυξη στον τομέα της γενετικής ιατρικής και ογκολογίας και θα εδραιώσουν περαιτέρω την ηγετική της θέση στη φαρμακευτική αγορά». Και καταλήγει: «Γνωρίζω ότι όλα τα φάρμακα που αναφέρονται στο πρόγραμμα μπήκαν πραγματικά στην ελληνική αγορά και ειδικότερα κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013 και αρχές του 2014, διάστημα που ταυτίζεται εν πολλοίς με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος, όπως αυτό περιγράφεται στην εταιρική παρουσίαση».

Είναι αξιοσημείωτο ότι πρόσφατα άφησε σαφείς αιχμές ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας **Πάολος Πολάκης**, μεταξύ άλλων, για την αλλαγή στη ρύθμιση για την ένταξη φαρμάκων στη θετική λίστα επί υπουργίας του Αδωνη Γεωργιάδη (Ιούνιος 2013 - Ιούνιος 2014). Με τη διάταξη του Σεπτεμβρίου του 2013 εντάχθηκαν φάρμακα της Novartis και πήραν ασφαλιστική τιμή, ακόμη κι αν κυκλοφορούσαν μόνο σε δύο χώρες. Κι αυτό γιατί είχε τεθεί ως κριτήριο να αποζημιώνονται στα 2/3 των χωρών όπου κυκλοφορούν. Μέχρι τότε για να μπουν στη θετική λίστα έπρεπε να αποζημιώνονται στα δύο τρίτα των χωρών της ΕΕ ή τουλάχιστον σε δώδεκα. Αυτό επανήλθε από τις 24.3.2014 (ΦΕΚ Α' 73), οπότε η παράγραφος 7 του άρθρου 21 του νόμου 4052/2012 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 127 του ν. 4249/2014.

«Βόμβα» για το σκάνδαλο Novartis

Εκτός του Σαλμά και δεύτερος υπουργός της ΝΔ, που αναφέρεται στη δικογραφία μίλησε με το FBI!

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΛΥΡΤΣΟΓΙΑΝΝΗ ΣΕΛ. 5

«Βόμβα» για το σκάνδαλο Novartis

Εκτός του Σαλιμά και δεύτερος υπουργός της ΝΔ, που αναφέρεται στη δικογραφία μίλησε με το FBI!

Του **ΘΑΝΑΣΗ ΛΥΡΤΣΟΓΙΑΝΝΗ**

Η βόμβα μεγατόνων στο σκάνδαλο Novartis έπεσε την Τετάρτη το βράδυ στην εκπομπή του Αιμίλιου Λιάτσου KONTRA24 στο Kontra Channel.

Όμως, παράδοξως οι ιστοσελίδες δεν άκουσαν και δεν είδαν τίποτα, το ίδιο οι εφημερίδες, όπως και τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις. Θα μπορούσε κανείς να μιλήσει για τη συνωμοσία της σιωπής, αλλά μάλλον πρόκειται για μαζικό πρόβλημα... ακοής.

Ποια είναι η βόμβα και ποιος την έριξε; Την έριξε ο ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Στέλιος Κούλογλου, ο οποίος αποκάλυψε ότι και δεύτερο πολιτικό στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας, του οποίου το όνομα αναφέρεται στη δικογραφία του σκανδάλου Novartis, που η Εισαγγελέας Διαφορών Ελένη Τουλουπάκη έστειλε στη Βουλή, ήρθε σε επαφή με το FBI και κατέθεσε στοιχεία για τις πρακτικές και το ρόλο της Novartis.

Πιο συγκεκριμένα ο Στέλιος Κούλογλου σε τηλεφωνική παρέμβαση στην εκπομπή του Αιμίλιου Λιάτσου KONTRA24 στο Kontra Channel, ο ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, αποκάλυψε ότι και άλλο πολιτικό στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας ήρθε σε επαφή για το σκάνδαλο Novartis με το FBI.

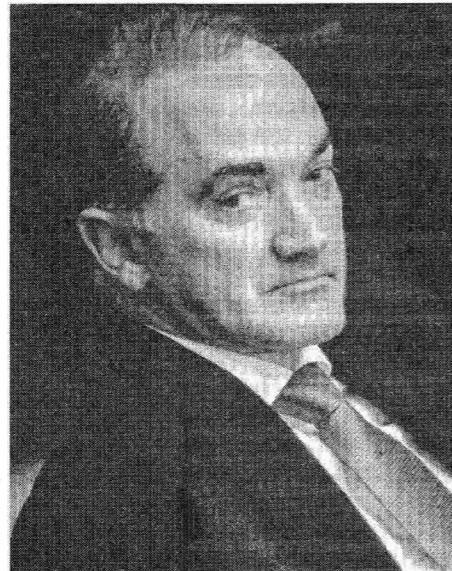
Ο Αιμίλιος Λιάτσος πίεσε τον ευρωβουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ για να αποκαλύψει το όνομα του πολιτικού προσώπου, χωρίς όμως να πάρει συγκεκριμένη απάντηση. Ο Στέλιος Κούλογλου επικαλέστηκε το δημοσιογραφικό απόρρητο για την άρνησή του αυτή.

Όμως, επέμενε ότι η πληροφορία ήταν ακριβής και διασταυρωμένη.

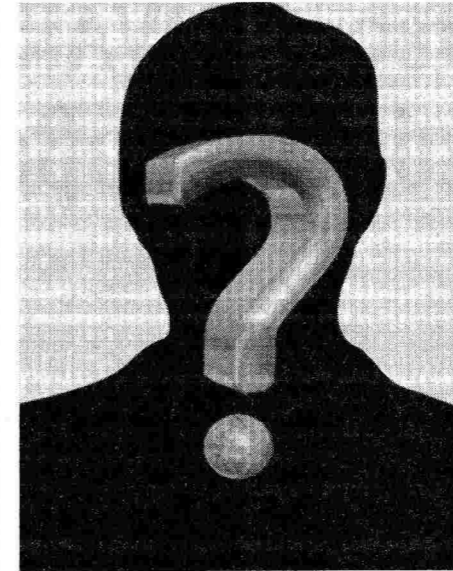
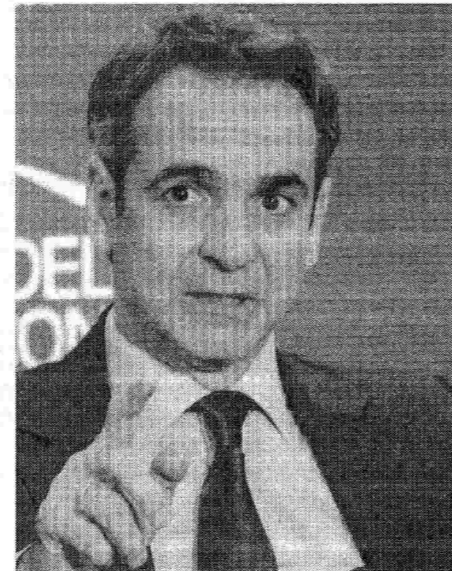
Να σημειωθεί ότι ο βουλευτής της ΝΔ και πρώην αναπληρωτής υπουργός Υγείας Μάριος Σαλιμάς έχει παραδεχθεί δημόσια, καθώς και στην ίδια εκπομπή του Αιμίλιου Λιάτσου, ότι είχε έρθει σε επαφή με το FBI για το σκάνδαλο Novartis και ότι συζήτησε μαζί τους για να λειτουργήσει ως «μάρτυρας επιβεβαίωσης».

Μάλιστα, ο Μάριος Σαλιμάς μιλώντας στην ίδια εκπομπή είχε υποστηρίξει ότι αυτός δεν μπορεί να έχει εμπλακεί στην υπόθεση και να έχει διαπράξει κάποιο αδίκημα, αφού είναι αυτός που έδωσε στοιχεία στην ελληνική Δικαιοσύνη, αλλά και στο FBI.

Στην ίδια εκπομπή ο δικηγόρος των τριών προστατευόμενων μαρτύρων του FBI, αποκάλυψε ότι η Novartis θεωρούσε τον Μάριο Σαλιμά «κόκκινο πανί» και ά... της σύμπτωσης λίγο αργότερα ο τότε πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς, το έπαψε από τη θέση του αναπληρωτή

Ο Μάριος Σαλιμάς (φωτό αριστερά) κινδύνευσε να διαγραφεί από το κόμμα και όπως λένε οι πληροφορίες ο Κυριάκος Μητσοτάκης περιμένει την αφορμή για να τον διαγράψει διότι δεν προσυπέγραψε την πρόταση της ΝΔ για προανακριτική επιτροπή κατά τριών υπουργών του ΣΥΡΙΖΑ.

υπουργού Υγείας που είχε στην αρμοδιότητα τα φάρμακα.

Η αποκάλυψη του Στέλιου Κούλογλου προκάλεσε ταραχή στη Νέα Δημοκρατία, όπου επιδόθηκαν σε ένα σαφάρι να βρουν ποιος είναι ο δεύτερος πολιτικός ο οποίος μίλησε με το FBI. Και πολύ λογικά επιδόθηκαν στο κυνήγι της ανεύρεσης του συνομιλητή του FBI, αφού αυτή η ενέργεια στέλνει στον κάλαθο των αχρήστων το επικείμενο και γραμμικό άμυνας της Νέας Δημοκρατίας ότι πρόκειται περί πολιτικής σκευωρίας.

Βεβαίως την ίδια ζημιά στην τακτική της Νέας Δημοκρατίας προκαλεί η συνέντευξη του πρώην υπουργού Υγείας σε κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας, Γιώργου Σούρα, ο οποίος με παρηγοσία ομολόγησε ότι φαρμακευτική εταιρεία του πρότεινε 500 εκατομμύρια δραχμές για να επιτρέψει να κυκλοφορήσει στην ελληνική αγορά ένα εμβόλιο για την ηπατίτιδα.

Πράγμα που δείχνει ότι όποιος κάνει πως δεν γνωρίζει ότι ασκούσαν πιέσεις σε υπουργούς και απόπειρας δωροδοκίας για να πάρουν αποφάσεις υπέρ φαρμακευτικών εταιρειών, πολύ απλά δεν λένε την αλήθεια. Για να το πούμε πιο λαϊκά ο κόσμος τόχει τούμπανο κι αυτοί κρυφό καμάρι.

Αλλά ο Γιώργος Σούρας δεν είναι ο μόνος που αποκάλυψε τις απίστευτες πιέσεις που δέχονταν οι υπουργοί για να ευνοήσουν φαρμακευτικές εταιρείες και τη Novartis.

Αποκαλυπτικά ήταν όσα είπε ο πρώην Υπουρ-

γός Υγείας της ΝΔ Ανδρέας Λυκουρέντζος από το βήμα τη Βουλής για τις πιέσεις που δεχόταν από εκπροσώπους φαρμακευτικών εταιρειών αλλά και από άλλα κέντρα προκειμένου να μην προχωρήσει την πολιτική που είχε χαράξει σε ό,τι αφορά τις φαρμακευτικές δαπάνες.

Στην πραγματικότητα ο πρώην υπουργός με όσα είπε τινάζει στον αέρα το επικείμενο της ΝΔ περί σκευωρίας αφού απέδειξε ότι όλα όσα περιλαμβάνονται στην δικογραφία έχουν παρελθόν.

«Ζητούσα να καταλογιστούν ποινικές και πειθαρχικές ευθύνες όπου εντοπιζόνταν. Ανέμνημα για επανακοστολόγηση από το ΚΕΣΥ πανάκριβες εξετάσεις, ενώ την 6η Αυγούστου, με απόφασή μου, μείωσα την τιμή της εξέτασης του Cyber knife από 11.500 ευρώ στις 6.000 ευρώ ανέφερε χαρακτηριστικά ο υπουργός.

Αντιστέκονταν -ακούστε- στην απόφασή μου ακόμη και οι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Με στήριξε ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας. Έβριζε επιχειρηματικά συμφέροντα. Έστειλαν μήνυμα να αλλάξω απόφαση. Αρνήθηκα.

Ακολούθησαν προκλητικές διεθνών διαγωνισμών με μείωση δαπάνης άνω του 40%, διαχείριση δαπανών και περιορισμός της σπατάλης εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων στον τομέα της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, με σύμμαχο την κυρία Σκοπούλη, στην οποία οφείλω πολλά για τη συνεργασία μας για την προστασία του δημοσίου χρήματος.

Φίλτρα αιμοκάθαρσης, μείωση κατά το 1/3 του κόστους προμήθειας των νοσοκομείων, έχοντας απέναντί μας όχι μόνο τις εναρμονισμένες πρακτικές των προμηθευτριών εταιρειών, αλλά ακόμη και την αντίστοιχη επιστημονική εταιρεία. Επιδείξαμε αποφασιστική στάση απέναντι σε οργανωμένα συμφέροντα και όχι μόνο των εταιρειών, αλλά και διαφόρων άλλων «τροφικών».

Και συνέχισε: «Τα προαναφερθέντα είναι ενδεικτικά παραδείγματα για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Υπουργός. Ποια στάση κρατάει στις επιθέσεις που δέχεται; Αντέχει; Ποια στάση κρατάει στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει; Σε κομβικές κρίσεις αποκαλύπτει το αξιακό του σύστημα, με βάση το οποίο λαμβάνει αποφάσεις και καθορίζει τη στάση του.

Την 4η Ιουνίου του 2013 σύστησα Επιτροπή στο πλαίσιο του μεταρρυθμιστικού προγράμματος «Health in action» υπό τον εντιμότατο καθηγητή κ. Κλαμαρή Νικόλαο, για την πάταξη της διαφθοράς στον τομέα της υγείας. Η Επιτροπή εργάστηκε σκληρά και ολοκλήρωσε το έργο της, αφού εγώ πια είχα φύγει από το Υπουργείο.

Καταθέτω το πολυσήμαντο πόρισμα της στα Πρακτικά. Έχει φτάσει σε όλους τους Υπουργούς Υγείας τους μετέπειτα από εμένα. Πιστεύω θα έχει έρθει και σε εσάς, κύριε Υπουργέ. Είναι άξιος μελέτης και συναπόφασης για το πώς αντιμετωπίζονται τα νοσηρά φαινόμενα στον τομέα της υγείας.»

Σύμφωνα πάλι με την ομιλία του Αδωνι Γεωργιάδη όλα αυτά είναι ψέματα τα οποία εν-

τάσσονται στην υπόθεση σκευωρίας, που έστησε η κυβέρνηση σε συνεργασία με το FBI.

Και ένα ερώτημα που προκύπτει αβίαστα είναι τι έκαναν το πόρισμα της επιτροπής οι διάδοχοι του Ανδρέα Λυκουρέντζου; Αν δεν το πέταξαν στο καλάθι των, το κατακρίναν σε κάποιο συρτάρι. Γιατί άραγε;

Το δεύτερο ερώτημα που τίθεται είναι οι διάδοχοι ή οι προκάτοχοι του Ανδρέα Λυκουρέντζου δεν δέχθηκαν πιέσεις από τη Novartis και άλλες φαρμακευτικές εταιρείες; Αν δέχτηκαν ή όχι δεν το γνωρίζουμε, γιατί κανείς δεν είπε τίποτα.

Αλλά και πολιτικά το σκάνδαλο Novartis, προκάλεσε ρήγματα και αναταράξεις στο πολιτικό σύστημα, όπως αποκαλύπτουν οι έρευνες της κοινής γνώμης που ακολούθησαν.

Αλλά εκτός αυτών και ο Μάριος Σαλιμάς κινδύνευσε να διαγραφεί από τη Νέα Δημοκρατία και όπως λένε οι πληροφορίες ο Κυριάκος Μητσοτάκης περιμένει την αφορμή για να τον διαγράψει. Γιατί άραγε;

Διότι ο Μάριος Σαλιμάς διαφοροποιήθηκε από το κόμμα του και δεν προσυπέγραψε την πρόταση της ΝΔ για προανακριτική επιτροπή κατά τριών υπουργών του ΣΥΡΙΖΑ για το ίδιο θέμα (Κουρουμπλής, Ξανθός και Πολάκης).

Ο λόγος που το έκανε, όπως ο ίδιος είπε, είναι πως δεν θεωρεί ηθικά σωστό να υπογράψει αυτή την πρόταση, από τη στιγμή που ο ίδιος βρίσκεται σε προανακριτική επιτροπή της Βουλής για το σκάνδαλο Novartis.

Για το θέμα πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στα κεντρικά γραφεία της ΝΔ με τον Κυριάκο Μητσοτάκη, να έχει δώσει το σύνθημα ότι «πρέπει να πάμε συντεταγμένα στη συγκεκριμένη υπόθεση». Ο πρώην υπουργός κλήθηκε να προχωρήσει σε διευκρινιστική δήλωση όπως και έπραξε.

«Δεν υπέγραψα την πρόταση για σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, που κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας την 27/2/2018, μόνο και μόνο για λόγους προσωπικής ευαισθησίας καθώς έχω παραπεμφθεί στην προκαταρκτική επιτροπή για την διερεύνηση των τυχόν ευθυνών πολιτικών προσώπων για την υπόθεση Novartis. Με την ουσία της πρότασης δεν έχω καμία διαφωνία» ανέφερε σε γραπτή του δήλωση ο κ. Σαλιμάς, η οποία κρίθηκε ικανοποιητική από την ηγεσία της ΝΔ.

Πάντως, για περισσότερες από δύο ώρες «φλέτταρε» με τη διαγραφή του, από την ΚΟ της ΝΔ, ο Μάριος Σαλιμάς.

